

STRATEGIA ROZWOJU MIASTA LĘBORKA 2020

Lębork, czerwiec 2015 r.

SPIS TREŚCI

WSTĘP	3
PODSUMOWANIE REALIZACJI STRATEGII MIASTA LĘBORKA NA LATA 2004-2012.....	4
STAN WYJŚCIOWY NA 01.01.2013 R.	5
ANALIZA SWOT.....	24
PRIORYTETY	32
CELE I KIERUNKI DZIAŁANIA.....	34
I. NOWOCZESNA GOSPODARKA.....	34
II. AKTYWNE SPOŁECZEŃSTWO	39
III. ATRAKCYJNA PRZESTRZEŃ.....	44
SYSTEM REALIZACJI STRATEGII.....	49
I. PODMIOTY ZAANGAŻOWANE	49
II. NARZĘDZIA REALIZACJI.....	49
III. FINANSOWANIE	49
IV. WDRAŻANIE STRATEGII.....	64
V. MONITOROWANIE STRATEGII	65
SPIS TABEL I RYSUNKÓW.....	66

WSTĘP

Strategia Miasta Lęborka wyznacza cele i kierunki rozwoju Miasta Lęborka na lata 2013-2020.

Dokument ten obejmuje jedynie te zagadnienia, na które Samorząd Miasta Lęborka ma realny wpływ, ustanawiając jednocześnie zobowiązania do określanych działań i efektów. Dla osiągnięcia zakładanych celów istotna jest współpraca i podejmowanie wspólnych działań ze Starostwem Powiatowym w Lęborku, zwłaszcza działań leżących w kompetencji Starostwa Powiatowego. Strategia zawiera opcje i warianty rozwoju a docelowy efekt jej realizacji będzie odzwierciedleniem dokonanych wyborów strategicznych.

Określone w Strategii Miasta Lęborka do roku 2020 kierunki działania mają charakter otwarty i będą uszczegóławiane przez Radę Miejską w zależności od corocznie uchwalanego budżetu, zawartych umów z powiatem, sejmikiem wojewódzkim, wojewodą oraz od wielkości środków pomocowych.

Wyznaczenie celów i kierunków działań dla Miasta Lęborka do roku 2020 odbyło się poprzez dokonanie analizy zrealizowanych celów i kierunków wyznaczonych w Strategii na lata 2004-2012, zbadaniu potrzeb i opinii mieszkańców poprzez badanie ankietowe dotyczące sytuacji społeczno-gospodarczej, mocnych i słabych stron Lęborka (ankieta dostępna na stronie www.lebork.pl i www.parr.slupsk.pl oraz w siedzibie Urzędu Miasta Lęborka). Istotnymi punktami odniesienia są Strategia Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020, Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020, Kontrakt Terytorialny dla Województwa Pomorskiego oraz Strategia Rozwoju Powiatu Lęborskiego Aktualizacja na lata 2014 – 2020.

Aby nadać dokumentowi większą operacyjność przyjęto 3 cele strategiczne: Nowoczesna gospodarka, Aktywne Społeczeństwo, Atrakcyjna przestrzeń, do których odwołują się przedsięwzięcia priorytetowe – kierunki działania.

Kierunki działania zostały wyłonione poprzez opracowanie analizy SWOT określającej mocne i słabe strony Miasta i Gminy, szanse i zagrożenia, a także uwzględniające opinię mieszkańców wyrażoną w ankietach ewaluacyjnych dotyczących sytuacji społeczno-gospodarczej.

Dodatkowym czynnikiem mającym wpływ na ostateczny kształt dokumentu jest „Raport o Stanie Miasta” zawierający podstawowe informacje o mieście Lębork, uwzględniający stan jednostek podległych bezpośrednio Burmistrzowi.

Raport został opracowany wg wcześniej przygotowanego schematu przy udziale pracowników Urzędu Miejskiego w Lęborku.

PODSUMOWANIE REALIZACJI STRATEGII MIASTA LĘBORKA NA LATA 2004-2012

1. Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Miasta Lęborka na lata 2004-2012 została przyjęta do realizacji Uchwałą Nr XVIII - 163/2004 Rady Miejskiej w Lęborku z dnia 30.01.2004 r.
2. W latach 2004-2012 Strategia była realizowana we wszystkich Priorytetach i Celach niezbędnych i pierwszorzędnych:

Priorytety:

Priorytet IA – Podjąć działania w kierunku stworzenia dogodnych i elastycznych warunków do rozwoju przedsiębiorczości i powstawaniu nowych miejsc pracy: kwota realizacji 35 502,5 tysięcy złotych

Priorytet IB – Podjąć działania w kierunku kompleksowej ochrony środowiska – 26 806,9 tysięcy złotych

Cele niezbędne:

Cel IIA – Stworzyć warunki do podnoszenia wykształcenia i kwalifikacji zawodowych mieszkańców dla sprostowania wymogom lokalnego i europejskiego rynku pracy – 21 343,3 tysięcy złotych

Cel IIB – Stworzyć warunki działania kierunku polepszenia zewnętrznej sieci drogowej – 3 013,3 tysięcy złotych

Cel IIC – Stworzyć warunki dla sprawnego funkcjonowania pomocy społecznej i przeciwdziałać patologiom – 2 989,3 tysięcy złotych

Cel IID – Podjąć działania w kierunku podwyższenia poziomu technicznego i jakościowego infrastruktury – 21 347,1 tysięcy złotych

Cele pierwszorzędne:

Cel IIIA – Podjąć działania w kierunku poprawy bezpieczeństwa – 445,6 tysięcy złotych

Cel IIIB – Podjąć działania w kierunku rozwoju turystyki w mieście – 436,9 tysięcy złotych

Cel IIIC – Stworzyć warunki dla wzmacniania bogatej tradycji kulturowej i historycznej – 9 984,1 tysięcy złotych

Cel IIID – Wykorzystać położenie geograficzne i czyste środowisko dla rozwoju miasta – 102,5 tysiąca złotych

Cel IIIE – Poprawiać ustawicznie stan infrastruktury drogowej i komunikacyjnej – 13 498,9 tysięcy złotych

Cel IIIF – Podjąć działania w kierunku rozwoju infrastruktury rekreacyjno-sportowej – 2 007,9 tysięcy złotych

Cel IIIG – Lepiej wykorzystać potencjał społeczny – 2 982 tysiące złotych

Cel IV Inne cele: - 3 186,5 tysięcy złotych

STAN WYJŚCIOWY NA 01.01.2013 r.

Lębork leży w pradolinie Łeby – Redy, od południa graniczącej ze wzgórzami Pojezierza Kaszubskiego należącego do Pojezierza Wschodniopomorskiego, a od północy z Wysoczyzną Żarnowiecką wchodzącą w skład Pobrzeża Koszalińskiego.

Rys. 1. Mapa miasta Lębork

Źródło: <http://www.lotzl.lebork.pl/zalaczniki/plany-mapy/lebork-plan.jpg>

Lębork zajmuje obszar 18 km², który zamieszkuje ok. 34,5 tys. mieszkańców. Jest stolicą powiatu, w skład którego wchodzi gminy Nowa Wieś Lęborska, Wicko i Cewice oraz dwie gminy miejskie Lębork i Łeba.

Miasto posiada bardzo dogodne połączenia komunikacyjne. Leży bowiem przy międzynarodowej trasie drogowej E28 Gdańsk - Szczecin (droga krajowa nr 6). Z Lęborka jest tylko 30 km do nadmorskiej Łeby z jej portem i mariną jachtową oraz do Słowińskiego Parku Narodowego z unikalnymi w Europie ruchomymi wydmy. 55 km na wschód zaczyna się Trójmiasto, a 55 km na zachód położone jest miasto Słupsk. Do najbliższego portu pełnomorskiego w Gdyni jest ok. 60 km, a do portu lotniczego w Gdańsku ok. 80 km.

Miasto posiada niewątpliwe walory krajobrazowe i przyrodnicze. Od północy i południa Lębork otaczają częściowo zalesione stoki wzgórz morenowych o mocno pofałdowanej rzeźbie. Lasy zajmują około 20% powierzchni miasta. Ze względu na

urozmaicone ukształtowanie terenu okolice Lęborka mają wyjątkowo atrakcyjne warunki, na przykład do uprawiania turystyki rowerowej.

Swój raj mają tu też wodniacy. Około 4 km na wschód od Lęborka leży otoczone lasami jezioro Lubowidzkie, a przez samo miasto przepływa spławna rzeka Łeba z dopływem zwanym Okalicą. Dno doliny Łeby leży na poziomie ok. 20 m n.p.m. Szczególnie malowniczo prezentuje się przylegający do koryta rzeki zalesiony Pagórek Czartoryja (50 m wysokości), na którego szczycie stoi charakterystyczna, przypominająca zamek, wieża ciśnień.

Sieć hydrograficzną wzbogaca kanał młyński oraz kilka stawów częściowo powstałych w wyrobiskach iłów – głównego bogactwa mineralnego miasta, eksploatowanego do produkcji ceramiki budowlanej.

W ofercie gospodarczej Lębork posiada wiele atrakcyjnych uzbrojonych terenów przeznaczonych do zagospodarowania. Liczna wykwalifikowana kadra związana z istniejącymi gałęziami przemysłu lekkiego – przetwórstwa, budownictwa ułatwia realizację różnorodnych przedsięwzięć gospodarczych potencjalnych inwestorów.

1.0. Syntetyczna charakterystyka miasta.

1.1. Położenie, dane ogólne, powiązanie z otoczeniem.

Miasto obejmuje obszar **17,74 km²**, w tym:

TABELA NR 1. Struktura gruntów miasta Lęborka

WYSZCZEGÓLNIENIE	NAZWA GRUNTU
5,42 km ²	- użytki rolne ogółem w tym:
0,23 km ²	- grunty rolne zabudowane
0,11 km ²	- grunty pod rowami
2,49 km ²	- grunty orne
0,03 km ²	- sady
1,88 km ²	- łąki
0,68 km ²	- pastwiska
3,47 km ²	- lasy i grunty leśne ogółem
8,41 km ²	- pozostałe grunty i nieużytki ogółem
0,14 km ²	- grunty pod wodami
0,30 km ²	- nieużytki i tereny różne

2.0. Miasto w statystyce.

Przekrój statystyczny miasta wg danych Urzędu Miejskiego przedstawia poniższa tabela (wg stanu na koniec 2012r.):

TABELA NR 2. Przekrój statystyczny miasta Lęborka

Powierzchnia ewidencyjna miasta ogółem	17,74 km²
Stan ludności ogółem	34 570
w tym mężczyźni	16 540
Małżeństwa cywilne zawarte w 2012 roku	137
w tym małżeństwa, w których jedna ze stron była mieszkańcem Lęborka	89
Urodzenia żywe w 2012 roku	1 152
w tym dziewczynek	562
Urodzenia żywe w 2012 roku z matki zamieszkałej w Lęborku	311
w tym dziewczynek	148
Zgony ogółem w 2012 roku	398
w tym kobiet	195
Zgony mieszkańców Lęborka ogółem w 2012 roku	271
w tym kobiet	132
Ludność w wieku przedprodukcyjnym (w wieku od 0 do 17 lat)	6 684
Ludność w wieku produkcyjnym (kobiet w wieku od 18 do 59 lat)	10 705
Ludność w wieku produkcyjnym (mężczyźni w wieku od 18 do 64 lat)	11 342
Ludność w wieku poprodukcyjnym (kobiet w wieku od 60 lat i więcej)	4 123
Ludność w wieku poprodukcyjnym (mężczyźni w wieku 65 lat i więcej)	1 716
Drogi gminne (w granicach administracyjnych miasta ogółem)	64
Liczba gospodarstw domowych	12 100
Dochód budżetu gminy ogółem 2012 rok (w zł)	104 599 893,45
Dochód budżetu gminy ogółem 2013 rok (w zł)	124 738 310,11
Wydatki gminy na realizację programu profilaktyki rozwiązywania problemów alkoholowych ogółem (w zł)	712 036,00
Dochód na 1 mieszkańca w 2012 roku (w zł)	3025,74
Dochód na 1 mieszkańca w 2013 roku (w zł)	3629,60

3.0. Działalność produkcyjno-usługowa i budownictwo.

Na terenie Miasta prowadziło działalność gospodarczą na podstawie wpisu do ewidencji działalności gospodarczej **2 348** podmiotów gospodarczych (stan na koniec 2013 roku).

Strukturę prowadzonej działalności gospodarczej przedstawia tabela nr 3.

TABELA NR 3. Struktura działalności gospodarczej miasta Lęborka

WYSZCZEGÓLNIENIE	
Placówki handlowe i gastronomiczne	750
Produkcja wyrobów przemysłowych	60
Produkcja wyrobów spożywczych	17
Sadownictwo	-
Usługi transportowe	271
Zakłady produkcyjno-usługowe	10
Inne	1240
OGÓŁEM:	2348

Ważniejsze firmy:

FARM FRITES POLAND S.A. - Produkcja żywności - frytki i inne wyroby ziemniaczane, ul. Abrahama 13, Lębork

Przedsiębiorstwo Produkcji Farmaceutyczno-Kosmetycznej PROFARM - Produkcja leków i kosmetyków, ul. Słupska 18, Lębork

Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowe AMG Sp. z o.o. - Produkcja kontenerów i konstrukcji stalowych, ul. Słupska 18, Lębork

WIENERBERGER Cegielnie Lębork Sp. z o.o. - Produkcja ceramiki budowlanej ul. Łączna 2, Lębork

Odlewnia Żeliwa i Metali Nieżelaznych SPOMEL Spółdzielnia Pracy - Odlewy z żeliwa szarego, żeliwa fosforowego i z aluminium, ul. Abrahama 15, Lębork

MEYN Polska Sp. z o. o. - Produkcja maszyn i urządzeń dla przemysłu spożywczego, ul. Sportowa 24, Lębork

Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Usługowe ROBEX sp. z o. o. - Produkcja zbiorników i odstożników, specjalistycznych konstrukcji i kontenerów. ul. Kaszubska 28, Lębork

Przedsiębiorstwo Przemysłu Drzewnego POLTAREX - Producent: tarcicy budowlanej, desek podłogowych, boazerii, elementów zagospodarowania ogrodów. ul. Żeromskiego 9/10, Lębork

LAURIN SEAFOOD Sp. z o. o. - Przetwórstwo rybne, ul. Pionierów 10, Lębork

Grupa Kapitałowa POL-DRÓG - Kompleksowe, zintegrowane usługi z zakresu sektora budownictwa drogowego oraz mostowego. ul. Pionierów 10, Lębork

Przedsiębiorstwo Usługowo - Handlowe METAL-ROM - Produkcja stolarki z PCV i aluminium, ul. Bolesława Krzywoustego 29, Lębork

REMONDIS Sp. z o.o. Oddział Lębork - Transport odpadów i nieczystości, oczyszczanie dróg i chodników ul. Kossaka 91/95, Lębork

Zakład Wytwórczy Aparatów Elektrycznych Sp. z o.o. producent aparatury rozdzielczej średniego i wysokiego napięcia ul. Gdańska 60, Lębork

PAGO sp. z.o.o - usługi chłodnicze i logistyczne produktów mrożonych, handel mięsem oraz spedycja. Chłodnia Składowa i Dystrybucyjna Region Północny ul. Zwarowska 22, Lębork

PPU Mimal - świadczenie usług z zakresu obróbki skrawaniem oraz produkcji maszyn i narzędzi budowlanych i drogowych ul. Krzywoustego 1, Lębork

PROJECT Przedsiębiorstwo Innowacyjno-Techniczne - producent małych i średnich maszyn i urządzeń do budowy i naprawy dróg ul. Pionierów 15, Lębork

Alakiernia sp. z.o.o. - obróbka wstępna i malowanie proszkowe aluminium ul. Krzywoustego 1, Lębork

MALAM Centrum Techniczno-Budowlane - partner handlowy dla produkcji, usług, remontów i inwestycji budowlanych ul. Abrahama 5, Lębork

ARKADA - zakład budowlany, stacja paliw, bar bistro, montaż instalacji gazowych ul. Krzywoustego 15A, Lębork

PHU FORMEL - hurtownia alkoholi, obsługa systemu płatnej telewizji w szpitalach ul. Toruńska 13, Lębork

PPUH Company LTD - produkcja palet i opakowań drewnianych. ul. Wicka Rogali 1, Lębork

4.0. Infrastruktura techniczna.

4.1. Transport i komunikacja.

Szkielet układu drogowego miasta stanowią drogi:

TABELA NR 4. Rodzaje dróg w mieście Lęborku

Lp.	rodzaj drogi	długość ogółem w km	w tym utwardzone w km
1.	drogi krajowe	5,7	5,7
2.	drogi wojewódzkie	11,2	11,2
3.	drogi powiatowe	12,7	12,7
4.	drogi gminne	64,6	50,4

4.2. Telekomunikacja.

Głównym operatorem jest Orange TP

Stan sieci: dobry

Ponadto na terenie gminy znajdują się stacje bazowe telefonii komórkowej:

Orange, Play –P4, Plus GSM, T-Mobile.

4.3. Zaopatrzenie gminy w gaz.

1. Obszar miasta Lęborka zasilany jest z krajowego systemu sieci przesyłowych gazociągami wysokiego ciśnienia DN 200 relacji Wiczlino-Lębork.

2. Stacja redukcyjno-pomiarowa wysokiego ciśnienia położona jest w Mostach, na wschód od granic miasta, o przepustowości **6000 Nm³/h**, wystarczającej na potrzeby miasta.
3. W mieście eksploatowana jest sieć gazowa niskiego i średniego ciśnienia oraz 2 stacje redukcyjno – pomiarowych średniego ciśnienia, długość sieci średniego ciśnienia – **8,089 km**, niskiego ciśnienia – **77,736 km**.
4. Ilość przyłączy do budynków mieszkalnych – **2488 szt.**
5. Miasto uznaje się za zgazyfikowane. Ewentualne rozbudowa sieci następuje stosownie do deklaracji potencjalnych odbiorców.
6. Przepustowość stacji redukcyjno-pomiarowej wysokiego ciśnienia w Mostach wynosi **6,0 tys. Nm³/h** przy przepływie nie przekraczającym **4,7 tys. Nm³/h**.

4.4. *Zaopatrzenie w wodę.*

Długość sieci wodociągowej: **136 km**

Stan sieci: **dobry**

Liczba stacji uzdatniania wody: **1**

Liczba przyłączy prowadzących do budynków: **2 820 szt.**

Ilość ujęć wody i studni: **2 ujęcia wody i 13 studni.**

4.5. *Kanalizacja.*

Długość sieci kanalizacyjnej: **84,2 km**

Długość przyłączy prowadzących do budynków: **17,8 km**

Ilość przyłączy prowadzących do budynków: **21 863 szt.**

Liczba podłączonych gospodarstw domowych: **2 072 szt.**

Oczyszczalnie ścieków:

Liczba oczyszczalni ścieków na terenie Miasta: **1 szt.**

Typ oczyszczalni: **mechaniczno-biologiczna z podwyższonym usuwaniem miogenów.**

Max wydajność: **10 167 m³/d**

Średnia moc przerobowa: **8 650 m³/d**

4.6. *Gospodarka odpadami.*

Miasto Lębork korzysta z wysypiska Zakład Zagospodarowania Odpadów „Czysta Błękitna Kraina” Sp. z o.o. o łącznej powierzchni **28 ha**. Zgodnie z Planem Gospodarki Odpadami dla Województwa Pomorskiego 2018 jest on Regionalną Instalacją Przetwarzania Odpadów Komunalnych dla tzw. Regionu Północnego.

Powierzchnia składowanych odpadów wynosi **5 ha**.

Nowo wybudowane składowisko – powierzchnia wynosi **5 ha** (rezerwa jeszcze nie eksploatowana).

Stan wypełnienia: **482000 Mg**.

Termin użytkowania planowany jest do **2052 roku**.

Odpady segregowane są na następujące frakcje: **plastik, szkło, papier, metal, odpady zielone, popiół**.

Gminy korzystające ze składowiska: **21 gmin z regionu północnego**.

Miesięczna ilość składowanych odpadów – **1000 Mg**.

5.0. Ochrona środowiska przyrodniczego; obszary chronione.

Na terenie miasta ochronie prawnej podlegają:

W granicach miasta główną ustanowioną formą ochroną przyrody w rozumieniu „Ustawy o ochronie przyrody” jest obszar chronionego krajobrazu „**Fragment pradoliny rzeki Łeby i wzgórza morenowego na południe od Lęborka**” oraz pomniki przyrody. Ta forma ochrony przyrody ustanowiona została *Uchwałą Nr X/42/81 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Słupsku z dnia 8 grudnia 1981 roku w sprawie utworzenia Parku Krajobrazowego „Dolina Słupi” oraz obszarów krajobrazu chronionego (Dz. Urz. WRN w Słupsku Nr 9, poz. 23)*. Obszar chronionego krajobrazu w granicach Lęborka obejmuje kompleks leśny i część doliny Okalicy w południowej części miasta oraz jego wschodni kraniec. Obowiązują tu zasady gospodarowania ustalone w Rozporządzeniu Wojewody Słupskiego nr 5/94 ze zmianami wprowadzonymi Rozporządzeniem nr 11/98 z dnia 14 września 1998 roku.

Jednym z elementów ochrony przyrody w mieście Lębork jest ustanowienie pomników przyrody. Decyzją Rady Miejskiej ustanowiono 20 pomników, a wymienione one zostały w **Załączniku nr 1** do uchwały nr XXVI-232/2004r. Rady Miejskiej w Lęborku z dnia 03 września 2004 r.

5.1. Obszary zasobowe.

Miasto leży nad rzeką Łebą, w jej środkowym biegu, w całości w jej zlewni. Stany wody w rzece mają wyrównany charakter. W granicach miasta do Łeby uchodzą Okolica (łącząca się na terenie miasta ze Świnuchą) oraz Struga Kisewka. Na terenie miasta znajduje się ok. 25 ha wód powierzchniowych, w tym 13 ha to liczne rowy melioracyjne – przede wszystkim w jego części zachodniej i północno-zachodniej a także kilka sztucznych zbiorników wodnych. Lębork zlokalizowany jest w granicach obszaru chronionego GZWP Nr 107.

Przeważająca część miasta położona jest w granicach Obszaru Najwyższej Ochrony (ONO) zbiornika.

Zgodnie z „Dokumentacją hydrogeologiczną Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 107 – Pradolina rzeki Łeby” (1995) zatwierdzoną decyzją MOŚZNiL Nr KDH 2/013/5914/96 z dnia 30 września 1996 roku.

Potencjał surowcowy: na terenie miasta występują czwartorzędowe złoża surowców ilastych ceramiki budowlanej, głównie ily, mułki i piasek schudzający.

Ze złoża Lębork w trakcie wieloletniej eksploatacji wydobyto 103,09 tys. m³ piasku schudzającego. Złoże to zostało z rokiem 2008 skreślone z bilansu zasobów z uwagi na jego wyeksploatowanie wyłączając wąski pas wzdłuż południowo – wschodniej granicy złoża.

Na złożach Lębork V i Lębork VI eksploatacja została zaniechana jednakże szacuje się, że zasoby tych złóż mimo wieloletniej eksploatacji wynoszą Lębork V – 708 tys. m³, Lębork VI – 28 tys. m³.

Złoże Lębork jest eksploatowane od 1982 roku. Jego zasoby bilansowe wynikające z zatwierdzonej dokumentacji geologicznej oszacowane zostały na 1251 tys. m³ a zasoby przemysłowe wynikające z zatwierdzonego projektu zagospodarowania złoża wynoszą 536 tys. m³. Użytkownikiem złoża Lębork jest firma Wienerberger Ceramika Budowlana Sp. z o.o. Złoże Lębork VII zostało szczegółowo rozpoznane, a jego zasoby są szacowane na 490 tys. m³.

Na terenie miasta Lęborka występują również dwa czwartorzędowe złoża piasków budowlanych: Lębork VIII i Lębork IX. Oba złoża są zagospodarowane. Zasoby złoża Lębork VIII oszacowano na 128 tys. ton, a wydobyte w roku 2011 wyniosło 23 tys. ton. Natomiast wydobyte dla złoża Lębork IX w roku 2011 wyniosło 11 tys. ton.¹

6.0. Obiekty zabytkowe Miasta Lębork.

Obiekty wpisane do rejestru zabytków:

- Kościół Św. Jakuba z przełomu XIV i XV wieku,
- Kościół NMP Królowej Korony Polskiej z II połowy XIX wieku,
- pozostałości miejskich murów obronnych z XIV wieku,
- Baszta Bluszczowa z XIV wieku,
- Zamek Krzyżacki z II połowy XIV wieku,
- młyn i tzw. Dom Młynarza z przełomu XIV i XV wieku,
- spichlerz solny z XVI wieku,
- Ratusz miejski z 1900 roku,

¹ Źródło: bilans zasobów złóż kopalin w Polsce, Państwowy Instytut Geologiczny (stan na 31 grudnia 2011r.)

- budynek poczty z 1905 roku,
- zespół kamieniczek mieszczańskich z przełomu XIX i XX wieku,
- budynek Miejskiej Biblioteki Publicznej z XX wieku,
- budynek Muzeum,
- budynek Starostwa Powiatowego,
- budynek szkolny I LO w Zespole Szkół Ogólnokształcących im. S. Żeromskiego,
- budynek kaplicy cmentarnej obecnie pełniący funkcję kościoła ewangelicko-augsburskiego.

6.1 Charakterystyka obszaru problemowego przeznaczonego do rewitalizacji – obszar rynkowy.

W Lokalnym Programie Rewitalizacji Miasta Lęborka przyjętym Uchwałą Numer L-427/2009 Rady Miejskiej w Lęborku z dnia 30.12.2009 roku zdiagnozowano 8 obszarów problemowych w mieście Lęborku. Były one ujęte również w poprzedniej wersji Programu Rewitalizacji z 2004 roku. Pierwszy obszar problemowy jest obecnie objęty wsparciem w ramach RPO WP 2007-2013 – projekt „Rewitalizacja Centrum Lęborka”. W Programie zaplanowano działania na kolejnych obszarach problemowych w latach 2013-2016.

Obszarem problemowym objętym wsparciem w perspektywie finansowej 2014-2020 będzie obszar V – tzw. obszar rynkowy, znajdujący się w bezpośrednim sąsiedztwie obszaru centrum.

Granice: w obrębie ulic Zwycięstwa, Aleja Niepodległości, Park Chrobrego – tory PKP Słupsk-Gdańsk.

Ulice zawarte w obszarze: Zwycięstwa, Piotra Skargi, Sieroszewskiego, Staszica, Wybickiego, Dygasińskiego, Targowa, Węgrzynowicza, Handlowa, al. Niepodległości, Wypiańskiego, Moniuszki, 9 Maja, Chopina, Sikorskiego, Różyckiego, Dąbrowskiego, Marcinkowskiego.

Główne problemy rewitalizowanych terenów obszaru rynkowego:

- wysoki poziom ubóstwa i wykluczenia – 2008 r. - 148 osób, 2013 r. – 272 osoby korzystające z pomocy MOPS – problemy: ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność, alkoholizm, wielodzietność, rodzina niepełna, długotrwała choroba;
- wysoki stopień długotrwałego bezrobocia i niski poziom wykształcenia bezrobotnych – 2008 r. – 577 osób bezrobotnych, w tym 26,9% z wykształceniem podstawowym lub gimnazjalnym, 29,9% z wykształceniem zasadniczym zawodowym; 2013 r. – 224 osoby

bezrobotne, w tym 117 osób w wieku 18-34 lata (52,23% ogółu), 79 osób w wieku 35-54 lata (35,27%), 28 osób w wieku powyżej 54 roku życia (12,50%);

- wysoki stopień bezrobocia wśród osób w wieku 18-34 lata – w tej grupie wiekowej zanotowano 117 osób bezrobotnych na 661 mieszkańców, tj. 17,7% bezrobotnych wśród osób młodych zamieszkujących na tym terenie;
- starzenie się społeczeństwa w tym obszarze – osoby powyżej 55 roku życia stanowią 28,10% ogółu mieszkańców obszaru rynkowego (729 osób), zaś dzieci i młodzież – 18,31% ogółu mieszkańców obszaru rynkowego (475 osób);
- stosunkowo niski wskaźnik prowadzenia działalności gospodarczej – często bankrutujące działalności handlowe na rynku miejskim;
- wysoki stopień przestępczości i wykroczeń – w 2008 r. najwięcej przestępstw na terenie Lęborka – 90 zdarzeń typu: kradzieże, włamania, pobicia, zniszczenia mienia, uszkodzenia ciała, zakłócenia ładu i porządku publicznego).

Problemy zdegradowanego obszaru rynkowego wymagają podejścia kompleksowego, obejmującego realizację działań zarówno nieinwestycyjnych (tzw. miękkich), jak też inwestycyjnych (tzw. twardych).

7.0. Turystyka i baza turystyczna.

Hotel „Vega”

ul. 10 Marca 9

- 50 miejsc noclegowych,
- pokoje 1-2-3-osobowe z łazienkami,
- 1 apartament,
- na parterze znajduje się restauracja z możliwością pełnego wyżywienia,
- parking strzeżony.

Motel „Tina”

ul. Kusocińskiego 54 (koło stadionu przy os. Sportowa)

- 75 miejsc noclegowych,
- kompleks drewnianych domków 5-7 osobowych z łazienką, WC i kuchnią,
- ogółem 69 pokoi, w tym 28 pokoi 1-osobowych, 13 pokoi 3-osobowych (w każdym domku dwa pokoje 1-osobowe i 1 pokój 3-osobowy),
- na miejscu bar.

Perła – pokoje gościnne

ul. Kossaka 90

- 30 miejsc noclegowych,
- pokoje 1-2-3-osobowe z łazienkami,
- 1 apartament,
- w pełni wyposażony aneks kuchenny (lodówka, kuchenka, naczynia),
- do dyspozycji sala konferencyjna na 60 osób, sala restauracyjna na 100-140 miejsc oraz balkon widokowy na 70 osób.

Babilon-Astoria pokoje gościnne,

ul. Pionierów 12c

- 22 miejsca noclegowe w 9 pokojach

Pokoje gościnne Grzegorz Kościuk,

ul. Sienkiewicza 19a

- 7 miejsc noclegowych w 3 pokojach

Pokoje gościnne,

ul. Orlińskiego 14

- 6 miejsc noclegowych w 3 pokojach

Pokoje gościnne przy Karczmie Rycerskiej

Al. Wolności 9

- 10 pokoi 2-osobowych z łazienką i TV.

Obiekty rekreacyjne:

1. Pływalnia Miejska „Rafa”, ul. Olimpijczyków 31,
2. Korty tenisowe, ul. 9 Maja 1,
3. Miejski Stadion Sportowy (także kort tenisowy), CSiR
4. Park Miejski im. M. Michalskiego ,
5. Park Miejski im. Bolesława Chrobrego, ul. Gdańska,
6. Strzelnica LOK,
7. Kompleks rekreacyjny (po byłym basenie odkrytym) ul. 9 Maja – skate park, pole biwakowe, przystań kajakowa, ogródek jordanowski.

Instytucje kultury

- Muzeum w Lęborku,
- Miejska Biblioteka Publiczna im. Jarosława Iwaszkiewicza w Lęborku,
- Lęborskie Centrum Kultury „Fregata”,
- Młodzieżowy Dom Kultury w Lęborku,
- Państwowa Szkoła Muzyczna I st. im. Mieczysława Michalskiego w Lęborku.

8.0. Oświata i wychowanie.**8.1. Aktualny stan przedszkoli i placówek przedszkolnych: kl. „O” realizowanych w Szkołach Podstawowych.**

TABELA NR 5. Przedszkola i placówki przedszkolne w mieście Lęborku

L.p.	Nazwa placówki	Liczba dzieci	Pracownicy pedagogiczni	Pracownicy obsługi i administracji
			(w etatach)	
1.	Przedszkole nr 1w Lęborku	215	14,95	13,25
2.	Przedszkole nr 2 w Lęborku	216	13,09	13,25
3.	Przedszkole nr 5 w Lęborku	180	10,09	11,25
4.	Przedszkole nr 6 w Lęborku	108	7,05	8,25
5.	Przedszkole nr 9 w Lęborku	154	13,59	11,25
6.	Przedszkole nr 10 w Lęborku	106	8,05	8,25
7.	Szkoła Podstawowa nr 3 w Lęborku	53	41,50	15,00
8.	Szkoła Podstawowa nr 5 w Lęborku	54	37,44	17,00
9.	Szkoła Podstawowa nr 8 w Lęborku	49	62,99	21,00
10.	Zespół Szkół nr 3 w Lęborku	89	62,12	23,33
RAZEM:		1224	270,87	141,83

8.2. Aktualny wykaz szkół podstawowych

TABELA NR 6. Szkoły podstawowe w mieście Lęborku

L.p.	Nazwa placówki	Liczba uczniów	Pracownicy pedagogiczni	Pracownicy obsługi i administracji
			(w etatach)	
1.	Szkoła Podstawowa nr 3 w Lęborku	503	-	-

2.	Szkoła Podstawowa nr 4 w Lęborku (przy Zespole Szkół Nr 3)	333	-	-
3.	Szkoła Podstawowa nr 5 w Lęborku	393	-	-
4.	Szkoła Podstawowa nr 8 w Lęborku	899	-	-
RAZEM:		2128	-	-

8.3. Aktualny stan szkół gimnazjalnych

TABELA NR 7. Gimnazja w mieście Lęborku

L.p.	Nazwa szkoły	Liczba uczniów	Pracownicy pedagogiczni	Pracownicy obsługi i administracji
			(w etatach)	
1.	Gimnazjum nr 1 w Lęborku	446	43,47	13,50
2.	Gimnazjum nr 2 w Lęborku	343	36,94	22
3.	Gimnazjum nr 3 w Lęborku (przy Zespole Szkół Nr 3)	268	-	-
RAZEM:		1057	80,41	35,50

8.4. Aktualny stan szkół ponadgimnazjalnych mających swoje siedziby na terenie Miasta Lęborka, dla których organem prowadzącym jest Powiat Lęborski.

TABELA NR 8. Szkoły ponadgimnazjalne w mieście Lęborku

L.p.	Nazwa szkoły	Liczba uczniów	Pracownicy pedagogiczni	Pracownicy obsługi i administracji
			(w etatach)	
1.	Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 1 w Lęborku	413	26,75	8
2.	Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 2 w Lęborku	376	29,92	7
3.	Zespół Szkół Gospodarki Żywnościowej i Agrobiznesu w Lęborku	755	60,71	15,5
4.	Powiatowe Centrum Edukacyjne - Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Lęborku	637	47,47	21
5.	Zespół Szkół Mechaniczno-Informatycznych w Lęborku	633	44,33	15
6.	Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy	148	47,78	22
RAZEM:		2 962	256,96	88,5

8.5 Aktualny stan przedszkoli niepublicznych na terenie Miasta Lębork

TABELA NR 9. Przedszkola niepubliczne w mieście Lęborku

L.p.	Nazwa przedszkola	Liczba dzieci	Pracownicy pedagogiczni	Pracownicy obsługi i administracji
			(w etatach)	
1.	Prywatne Przedszkole Językowe „Tęczowa Kraina”	61	6	Brak danych
2.	Niepubliczne Przedszkole „Baśniowe”	38	3,6	Brak danych
3.	Przedszkole Integrycyjne „Jesteśmy Razem”	60	12,25	Brak danych
4.	Przedszkole „Puchatkowe”	10	1,38	Brak danych
5.	Niepubliczny Punkt Przedszkolny „Zielona Łąka”	16	1	Brak danych
6.	„Akademia Juniora” Punkt Przedszkolny	13	2	Brak danych
RAZEM:		198	26,23	Brak danych

8.6. Aktualny stan szkół niepublicznych na terenie Miasta Lębork

TABELA NR 10. Szkoły niepubliczne w mieście Lęborku

L.p.	Nazwa szkoły	Liczba uczniów	Pracownicy pedagogiczni	Pracownicy obsługi i administracji
			(w etatach)	
1.	Gimnazjum Katolickie	29	5,74	-
2.	Uniwersyteckie Katolickie Liceum Ogólnokształcące	25	5,75	-
3.	Spółeczna Językowa Szkoła Podstawowa LTO	58	8,18	-
4.	Spółeczne Gimnazjum Językowe LTO	151	21,84	-
5.	Prywatne Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych	70	3,96	-
6.	Zaoczne Liceum Ponadgimnazjalne	92	1,26	-
7.	Zaoczne Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych (PRYMUS)	77	1,49	-

8.	Zaoczne Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych (EKSPERT)	111	1,92	-
9.	Szkoła Policealna "EKSPERT"	26	1,08	-
10.	Szkoła Policealna „PRYMUS"	34	0,54	-
11.	Szkoła Policealna Studium Pracowników Medycznych i Społecznych	17	1,57	-
12.	EXTERNUS - Studium Zdrowia i Terapii	18	0,21	-
RAZEM:		708	53,54	Brak danych

9.0. Organizacje pozarządowe o charakterze kulturalnym.

1. Zrzeszenie Kaszubsko-Pomorskie
2. Lęborskie Towarzystwo Oświatowe
3. Lęborskie Bractwo Historyczne
4. Związek Harcerstwa Polskiego
5. Stowarzyszenie Twórców i Animatorów Kultury „TAK”
6. Lęborskie Stowarzyszenie św. Jakuba Apostoła
7. Stowarzyszenie EDUQ
8. „LOT” Ziemia Lęborska - Łeba

9.1. Zorganizowane grupy przedsięwzięć kulturalnych.

1. Kaszubski Zespół Regionalny „Levino”
2. Chór nauczycielski „Belferek”
3. Teatr „Gawroche”
4. Zespół Pieśni i Tańca „Ziemia Lęborska”
5. Orkiestra dęta „Ziemia Lęborska”
6. Zespół Pieśni i Tańca „Ziemia Lęborska
7. Orkiestra Dęta „Ziemia Lęborska”
8. Grupa werblistów „Tremolo”
9. Szkoła perkusji przy LCK „Fregata”
10. Szkoła gitary przy LCK „Fregata”
11. Teatr Tańca „Jeszcze Pięć Minut”
12. Lęborski Klub Fotograficzny

10.0. Ochrona zdrowia.

Na terenie miasta znajdują się następujące Zakłady Opieki Zdrowotnej:

1. Samodzielny Publiczny Specjalistyczny Zakład Opieki Zdrowotnej, ul. Węgrzynowicza 13.
2. Szpitalny Oddział Ratunkowy (SOR), ul. Węgrzynowicza 13.
3. Pomoc doraźna "Medi-Car", Al. Wolności 40a.
 4. Zespół gabinetów lekarzy rodzinnych oraz gabinetów specjalistycznych, Al. Wolności 40A (Stary Browar).
 5. Poradnie Specjalistyczne Centrum Medycznego "Legionów", ul. Legionów Polskich 18.
 6. Specjalistyczna Przychodnia Lekarska "MAR-VITA", ul. Żeromskiego 9-10.

11.0. Pomoc społeczna w mieście Lęborku.**11.1. Wykaz jednostek realizujących zadania pomocy społecznej.****1. DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ**

a) Dom Pomocy Społecznej nr 1

ul. Stryjewskiego 23

84-300 Lębork

PROFIL DOMU:

65 – miejsc dla osób przewlekle somatycznie chorych

23 – miejsca dla osób przewlekle psychicznie chorych

ilość miejsc – **88**

liczba mieszkańców – **89**

liczba pracowników – **56** (w przeliczeniu na pełen etat 54,5)

b) Dom Pomocy Społecznej nr 2

ul. I Armii W.P. 43

84-300 Lębork

PROFIL DOMU:

28 – miejsc dla osób przewlekle somatycznie chorych

30 – miejsc dla osób starych

ilość miejsc – **58**

liczba mieszkańców – **53**

liczba pracowników – **36**

2. PLACÓWKI OPIEKUŃCZO – WYCHOWAWCZE

1. Placówka Wielofunkcyjna nr 1 w Lęborku – placówka dla dzieci powyżej 12 lat

ul. Gdańska 40

84-300 Lębork

ilość miejsc – **30**

liczba dzieci – **28**

liczba pracowników – **25**

w tym na karcie nauczyciela – **0**

2. Świetlica środowiskowa:

Szkoła Podstawowa nr 3

ul. Juliusza Kossaka 103

84-300 Lębork

liczba dzieci – **35**

**INSTYTUCJE POMOCY SPOŁECZNEJ O ZASIĘGU LOKALNYM –
FINANSOWANE Z BUDŻETU GMIN ZE ŚRODKÓW NA POMOC SPOŁECZNĄ
W 2012 ROKU**

TABELA NR 11. Instytucje pomocy społecznej o zasięgu lokalnym finansowane z budżetu gmin ze środków na pomoc społeczną w 2012 roku

WYSZCZEGÓLNIENIE		PODMIOT PROWADZĄCY - GMINA			
		Liczba instytucji *	Liczba miejsc**	Liczba osób korzystających***	
1		2	3	4	
OŚRODKI WSPARCIA		1	4	81	244
z tego:	środowiskowe domy samopomocy	2	1	35	36
	dzienne domy pomocy	3	1	20	19
	noclegownie	4	1	26	98
	ośrodki opiekuńcze	5	-	-	-
	inne ośrodki wsparcia	6	1	-	91
PLACÓWKI OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZE		7	-	-	-

* - liczba instytucji w ostatnim dniu okresu sprawozdawczego

** - liczba miejsc wg statutu

*** - rzeczywista liczba osób korzystających w okresie sprawozdawczym. Dana osobę należy wykazać tylko raz bez względu na liczbę dni pobytu lub liczbę wizyt.

12.0. Rynek pracy i bezrobocie.**12.1. Stan na 31.12.2013 r.**

Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Lęborku w końcu grudnia 2013 r. wynosiła 4 634 osoby, w tym 2 324 osoby to bezrobotni z miasta Lęborka. Bezrobotni mieszkańcy miasta Lębork stanowią 50,15% wszystkich bezrobotnych zarejestrowanych w PUP Lębork.

Stopa bezrobocia w Powiecie Lęborskim wynosiła: 21,2%

Udział osób bezrobotnych z miasta Lęborka w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wynosił: 10,2%. Charakterystykę osób bezrobotnych z terenu miasta Lęborka przedstawia tabela nr 11. Wyraźną tendencję wzrostową zauważyć można w przypadku osób bezrobotnych po 55 roku życia oraz osób pozostających w rejestrze bezrobotnych powyżej 12 miesięcy.

TABELA NR 12. Charakterystyka osób bezrobotnych z miasta Lęborka w latach 2012-2013

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013
Liczba osób bezrobotnych OGÓŁEM	2 285	2 198	2 412	2 324
Liczba bezrobotnych kobiet	1 286	1 288	1 348	1 284
Liczba osób bezrobotnych z prawem do zasiłku	377	292	556	404
Liczba osób bezrobotnych wg wieku:				
- bezrobotni do 24 roku życia	429	429	455	382
- bezrobotni od 25 do 54 roku życia	1 596	1 495	1 622	1 577
- bezrobotni powyżej 55 roku życia	260	274	335	365
Liczba osób bezrobotnych wg czasu pozostawania bez pracy:				
- bezrobotni powyżej 12 miesięcy	bd	756	821	925
Liczba osób bezrobotnych wg wykształcenia:				
- wykształcenie gimnazjalne i poniżej	601	589	612	606
- wykształcenie zasadnicze zawodowe	712	689	741	723
- wykształcenie średnie ogólnokształcące	255	251	284	244

- wykształcenie policealne i średnie zawodowe	560	519	561	552
- wykształcenie wyższe	157	150	214	199

Źródło: Dane PUP w Lęborku

13.0. *Bezpieczeństwo publiczne.*

TABELA NR 13. Dane nt. przestępczości w mieście Lęborku w latach 2012-2013

Okres		2012	2013
Liczba popełnionych przestępstw	ogółem	1 212	1 583
	w tym przez nieletnich	66	90
Liczba ustalonych przestępców	ogółem	622	708
	w tym nieletnich	43	51
Liczba zatrzymanych nietrzeźwych	ogółem	155	164
	w tym nieletnich	1	0
Liczba osób podejrzanych o przestępczość narkotykową	ogółem	35	65
	w tym nieletnich	1	26

ANALIZA SWOT

**(OPRACOWANO NA PODSTAWIE DIAGNOZY SYTUACJI
SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ MIASTA, EWALUACJI STRATEGII
MIASTA LĘBORKA NA LATA 2004-2012, BADANIA ANKIETOWEGO
MIESZKAŃCÓW MIASTA LĘBORK)**

NOWOCZESNA GOSPODARKA	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> - atrakcyjne tereny inwestycyjne, - duże zainteresowanie inwestorów zakupem terenów pod działalność gospodarczą, - kapitał zagraniczny, - ulgi i zwolnienia z podatków lokalnych dla przedsiębiorców rozpoczynających działalność i rozwijających się, - wyspecjalizowana kadra zarządcza w wielu dziedzinach gospodarczych, - atrakcyjne warunki do uprawiania turystyki rowerowej, pieszej, wodnej i pielgrzymkowej, - zrewitalizowane centrum miasta (w tym: obwarowania miejskie z basztami, ul. Staromiejska z Placem Pokoju, fontanna z żabkami, bulwar nad rzeką Łeba, Pomorska Droga św. Jakuba z kościołem św. Jakuba Apostoła i domem pielgrzyma), - wiele atrakcji turystycznych (walory historyczne i naturalne) 	<ul style="list-style-type: none"> - niezadowalająca jakość dróg, niesprzyjająca rozwojowi gospodarczemu, - niedostatecznie przygotowane tereny pod inwestycje, - odpływ ludzi w wieku produkcyjnym do szybciej rozwijających się i atrakcyjniejszych regionów i za granicę, - brak predyspozycji wśród osób dorosłych do dokształcania się, nabywania bądź zmiany kwalifikacji zawodowych, - niedostateczna liczba miejsc zatrudnienia, - niskie kwalifikacje bezrobotnych, - brak kampanii promującej miasto wśród inwestorów, - bariery w dostępie do kapitału dla MŚP, - niska aktywność innowacyjna wśród małych i średnich przedsiębiorstw
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> - rozwój zaplecza rekreacyjnego, - zwiększenie dostępu do usług, - napływ inwestorów, - zwiększenie liczby miejsc pracy, - poprawa stanu dróg, - wypracowanie polityki władz miasta w kierunku tworzenia miejsc pracy dla osób wchodzących na rynek pracy (18-25 lat) oraz osób znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, - rozwój przedsiębiorstw poprzez wdrażanie innowacyjnych rozwiązań i wzrost potencjału kadry, - doskonalenie kompetencji kadry administracji 	<ul style="list-style-type: none"> - zniechęcenie inwestorów/brak inwestorów ze względu na długotrwałe procedury administracyjne i nieprzygotowane tereny pod inwestycje, - brak wyspecjalizowanej kadry pracowniczej (na poziomie wykształcenia zawodowego oraz wyższego)

publicznej,
 - rozwój bazy informacyjno-turystycznej,
 - budowa wizerunku miasta oraz marki Lęborka jako miejsca atrakcyjnego turystycznie

AKTYWNOŚĆ SPOŁECZNA

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> - dobra jakość kształcenia na wszystkich poziomach edukacji, - budynki szkół i przedszkoli rozbudowane i zmodernizowane, - stosunkowo dobry poziom bezpieczeństwa obywateli, - doświadczenie w zakresie realizacji I etapu programu rewitalizacji społecznej, - nowoczesna administracja publiczna – świadczenie usług drogą elektroniczną, szerokopasmowy internet, - wielospecjalistyczny szpital z zapleczem diagnostycznym, włączony do systemu ratownictwa medycznego, - programy aktywizujące dla osób bezrobotnych, - liczne instytucje kultury i organizacje pozarządowe działające na rzecz kultury, - duża liczba przedszkoli publicznych i niepublicznych w mieście, - potencjał organizacji pozarządowych 	<ul style="list-style-type: none"> - niewielkie zaangażowanie społeczeństwa w sprawy miasta, - brak poradni specjalistycznych (opieka zdrowotna), - zbyt mała liczba lekarzy specjalistów, - zbyt mała oferta zajęć pozalekcyjnych w szkołach, - brak miejsc pracy, - występowanie obszarów zagrożonych wykluczeniem społecznym, - brak kompleksowego podejścia do aktywizacji społecznej
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> - współpraca w ramach Hanzy, - współpraca między miastami partnerskimi, - zwiększenie liczby inicjatyw społecznych, - włączanie mieszkańców miasta do podejmowania decyzji dotyczących miasta, - dalsza rewitalizacja obszaru rynkowego Lęborka – ze szczególnym uwzględnieniem 	<ul style="list-style-type: none"> - degradacja zawodowa (brak pracy, znikanie zawodów, brak kształcenia w zawodach na które jest zapotrzebowanie na rynku pracy) oraz utrudnione możliwości potwierdzania kwalifikacji zawodowych, - wykluczenie społeczne (obszary biedy i patologii),

rewitalizacji społecznej mieszkańców,

- działania nastawione na ekonomię społeczną,
- wspieranie przedsiębiorczości,
- profesjonalne poradnictwo zawodowe,
- atrakcyjna oferta edukacyjna dla dzieci, młodzieży i dorosłych,
- prowadzenie polityki równości szans na rynku pracy,
- wspólna polityka lokalnych instytucji rynku pracy, pomocy i integracji społecznej dotycząca wychodzenia z patologii i bierności zawodowej mieszkańców Lęborka,
- uatrakcyjnienie zaplecza rekreacyjno-sportowego,
- realizacja programów dot. profilaktyki chorób cywilizacyjnych i profilaktyki uzależnień
- promocja zdrowia

- brak inicjatywy społecznej

- odpływ ludzi wykształconych i wykwalifikowanych,
- starzenie się społeczności lokalnej,
- bezrobocie,
- recesja demograficzna,
- niewydolność służby zdrowia,
- choroby cywilizacyjne,
- niski poziom profilaktyki i leczenia

ATRAKCYJNOŚĆ PRZESTRZENI

MOCNE STRONY

- położenie miasta (klimat, otoczenie, duża liczba terenów zielonych - lasy zajmują około 20% powierzchni miasta),
- położenie miasta na ciągu komunikacyjnym Berlin – Trójmiasto,
- dobrze rozwinięta sieć wodociągowo-kanalizacyjna,
- efektywny system selektywnej zbiórki odpadów,
- dworzec PKP w Lęborku przystosowany do wszechstronnej obsługi pasażerów, a także do pełnienia nowych funkcji społecznych,
- bardzo dobra jakość wód podziemnych.
- rozwijające się budownictwo komunalne i

SŁABE STRONY

- niezadowolające rozwiązanie w komunikacji zbiorowej (zbyt mało połączeń),
- zróżnicowany stan dróg w różnych częściach miasta,
- zły stan nawierzchni ciągów pieszych,
- mała ilość ciągów rowerowych wraz z infrastrukturą,
- brak dostatecznej ilości miejsc do rekreacji i wypoczynku w formie placów zabaw, skate parków itp.
- duże zanieczyszczenie powietrza na skutek używania nieekologicznego opału w domkach jednorodzinnych,
- niedoinformowanie społeczeństwa nt. od-

<p>socjalne</p>	<p>bioru odpadów uciążliwych (światłówki, baterie),</p> <ul style="list-style-type: none"> - nadal wiele zaniedbanych i niezagospodarowanych miejsc, - mała atrakcyjność terenów zielonych, - zbyt mała oferta kulturalna (imprezy, promocja miasta, brak oferty dla osób w różnym wieku: młodzież, dorośli, seniorzy), - słaba promocja miasta (brak koncepcji i spójności), - zbyt mało miejsc noclegowych, istniejące posiadają niski standard, - słaba komunikacja z Trójmiastem, - zły stan techniczny sieci kolejowej i infrastruktury towarzyszącej, - brak koncepcji zagospodarowania terenów zielonych i przestrzeni miejskiej, - niewydolny ciąg komunikacyjny centrum miasta, - brak spójności komunikacyjnej pomiędzy obszarami podzielonymi przez tory kolejowe” - bariery architektoniczne dla osób niepełnosprawnych
SZANSE	ZAGROŻENIA

<ul style="list-style-type: none"> - tanie grunty pod budownictwo, - bliskość obszarów rekreacyjnych, - usprawnienie komunikacji miejskiej i regionalnej (budowa/rozbudowa połączeń i powiązań komunikacyjnych, rozbudowa infrastruktury drogowej, modernizacja linii kolejowej), - rozwój systemu transportu zbiorowego, - bioenergia i fotowoltaika jako źródło energii, - promowanie i wspieranie przedsięwzięć dotyczących wykorzystania odnawialnych źródeł energii, - ograniczenie emisji CO₂ do atmosfery, - ograniczenie emisji pyłu, - rozbudowa monitoringu miejskiego, - uzbrojenie terenów pod inwestycje, - wzrost świadomości mieszkańców w zakresie racjonalnego zużycia energii, segregacji odpadów, - budowa drogi S-6 do Trójmiasta - budowa obwodnicy wschodniej Lęborka (dw. 214) 	<ul style="list-style-type: none"> - degradacja środowiska naturalnego, - brak środków na inwestycje wpływające na poprawę ochrony/dbałość o środowisko, - niewydolny system odprowadzania wód opadowych i roztopowych, - duży dysonans w jakości dróg, ciągów pieszych pomiędzy centrum miasta a jego peryferiami, - dalsze ograniczenia komunikacyjne z Trójmiastem
---	--

Analiza SWOT, dokonana na potrzeby Strategii Rozwoju Miasta Lęborka została opracowana w podziale na trzy obszary: nowoczesna gospodarka, aktywność społeczna oraz atrakcyjność przestrzeni. W zakresie nowoczesnej gospodarki do najważniejszych mocnych stron miasta należy zaliczyć atrakcyjną ofertę terenów inwestycyjnych oraz ulgi i zwolnienia z podatków lokalnych dla przedsiębiorców rozpoczynających działalność. Mocną stroną miasta Lęborka są również korzystne warunki do uprawiania turystyki pieszej, rowerowej i wodnej oraz walory historyczne, w szczególności zrewitalizowane centrum miasta. Jedną ze słabych stron miasta Lęborka jest emigracja ludzi w wieku produkcyjnym do większych aglomeracji oraz poza granice kraju, wynikająca z niedostatecznej liczby miejsc zatrudnienia. Brakuje również kampanii promującej miasto Lębork wśród inwestorów.

W obszarze szans istotne jest zwiększenie liczby nowych miejsc pracy ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb osób wchodzących na rynek pracy w wieku 18-25 lat oraz osób

zagrożonych wykluczeniem społecznym. W związku z dużą atrakcyjnością turystyczną miasta, powinno się dążyć do rozwoju zaplecza rekreacyjnego, bazy informacyjno-turystycznej oraz budowy wizerunku miasta oraz marki Lęborka jako miejsca atrakcyjnego turystycznie. Natomiast po stronie zagrożeń dostrzeżono problem zniechęcenia inwestorów na skutek długotrwałych procedur administracyjnych i nieprzygotowanych terenów pod inwestycje.

W zakresie aktywności społecznej analiza SWOT w mocnych stronach wykazała doświadczenie w zakresie realizacji I etapu programu rewitalizacji społecznej. W mocnych stronach miasta znalazła się również duża liczba przedszkoli publicznych i niepublicznych w mieście. Wśród słabych stron znalazło się występowanie obszarów zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz brak poradni specjalistycznych i zbyt mała liczba lekarzy specjalistów.

Szansą dla miasta jest współpraca między miastami partnerskimi oraz zaangażowanie mieszkańców w podejmowanie decyzji dotyczących Lęborka oraz zwiększanie liczby inicjatyw społecznych. Istotna jest również wspólna polityka lokalnych instytucji rynku pracy, pomocy i integracji społecznej dotycząca wychodzenia z patologii i bierności zawodowej mieszkańców Lęborka. Po stronie zagrożeń wymieniono degradację zawodową (w tym zanikanie zawodów), wykluczenie społeczne oraz niski poziom profilaktyki i leczenia.

Natomiast w obszarze atrakcyjności przestrzeni, za mocną stroną uznano położenie miasta oraz dobrze rozwiniętą sieć wodociągowo-kanalizacyjną. Słabą stroną miasta jest zbyt mała ilość połączeń komunikacji zbiorowej i dróg rowerowych z infrastrukturą, zróżnicowany stan dróg w różnych częściach miasta oraz zły stan sieci kolejowej i infrastruktury towarzyszącej. Za słabą stroną miasta uznano także zbyt małą ofertę kulturalną, słabą promocję miasta oraz małą liczbę miejsc noclegowych.

Jako szanse w ramach atrakcyjności przestrzeni wymieniono przede wszystkim usprawnienie komunikacji miejskiej i regionalnej poprzez rozbudowę połączeń komunikacyjnych i infrastruktury drogowej oraz modernizację linii kolejowej. Szansą dla miasta jest również promowanie i wspieranie przedsięwzięć dotyczących wykorzystania odnawialnych źródeł energii (w tym bioenergii i fotowoltaiki), ograniczenie emisji CO₂ do atmosfery oraz wzrost świadomości mieszkańców w zakresie racjonalnego zużycia energii i segregacji odpadów.

Za zagrożenie w analizie SWOT wykazano degradację środowiska naturalnego powiązaną z brakiem środków na inwestycje wpływające na poprawę ochrony środowiska. Wśród zagrożeń wymieniono również dalsze ograniczenia komunikacyjne z Trójmiastem.

PRIORYTETY

Priorytety

Cały obszar społeczno-gospodarczy podzielono na umowne **trzy obszary: nowoczesną gospodarkę, aktywne społeczeństwo, atrakcyjną przestrzeń.**

Dla każdego z tych obszarów wyznaczono trzy cele operacyjne niezbędne, bez których dany obszar życia społeczno-gospodarczego nie ma możliwości dalszego rozwoju. Na podstawie takich zhierarchizowanych celów określono priorytety w poszczególnych obszarach życia społeczno-gospodarczego.

Wskazano przedsięwzięcia priorytetowe, które powinny znacznie przyspieszać rozwój w danym obszarze oraz podmioty zaangażowane i odpowiedzialne za ich wykonanie. Za wdrażanie zapisów Strategii odpowiada Miasto Lębork, natomiast w realizację działań włączone zostaną zarówno Miasto Lębork i jednostki podległe, jak również Starostwo Powiatowe, organizacje pozarządowe, podmioty gospodarcze oraz instytucje otoczenia biznesu.

Cel strategiczny I

Nowoczesna Gospodarka

W obszarze gospodarki priorytetem są działania w kierunku stworzenia dogodnych i elastycznych warunków do rozwoju przedsiębiorczości.

Działania te winny być wspierane rozwojem infrastruktury okołobiznesowej oraz wielokierunkową promocją miasta.

Nowoczesna gospodarka powinna być budowana w oparciu o szkolnictwo zawodowe i specjalistyczne.

Cele operacyjne:

- 1.1. Wzrost przedsiębiorczości.
- 1.2. Wykwalifikowane kadry.
- 1.3. Wzrost atrakcyjności turystycznej i rekreacyjnej miasta.

Cel strategiczny II

Aktywne Społeczeństwo

Spółecznym priorytetem miasta jest stworzenie warunków do powstawania nowych miejsc pracy i niwelowania skutków bezrobocia.

Priorytet ten w celach niezbędnych wsparty jest przez podejmowanie działań dla wzmocnienia istniejących placówek oświatowych i rozszerzania oferty edukacyjnej oraz poprawy bezpieczeństwa publicznego.

Cele operacyjne:

- 2.1. Wzrost zatrudnienia i aktywności społecznej mieszkańców Lęborka.
- 2.2. Wzrost efektywności systemu edukacyjnego i zdrowotnego.
- 2.3. Społeczna rewitalizacja.

Cel strategiczny III

Atrakcyjna Przestrzeń

Stworzenie warunków do powstania zachęcającej oferty osiedleńczej dla nowych mieszkańców i rozwój sfery usług dotyczących potrzeb, które generują potoki komunikacyjne w aspekcie społecznym i technicznym oraz umiejscawianie inwestorów, których przedsięwzięcia w znacznej mierze zależą od dobrych połączeń komunikacyjnych są priorytetami w obszarze przestrzeni.

Działania te winny być wsparte stworzeniem warunków w kierunku renowacji zabytków i poprawy architektury istniejących obiektów dla dalszego polepszenia wizerunku miasta. Priorytetem w obszarze infrastruktury są działania w kierunku rozwoju sieci drogowej i kolejowej oraz przedsięwzięcia na rzecz rozwoju infrastruktury.

Cele operacyjne:

- 3.1. Sprawny system transportowy.
- 3.2. Bezpieczeństwo i efektywność energetyczna.
- 3.3. Efektywne zarządzanie środowiskiem.

CELE I KIERUNKI DZIAŁANIA

I Nowoczesna Gospodarka	II Aktywne Społeczeństwo	III Atrakcyjna Przestrzeń
1.1. Wzrost przedsiębiorczości	2.1. Wzrost zatrudnienia i aktywności społecznej mieszkańców Lęborka	3.1. Sprawny system transportowy
1.2. Wykwalifikowane kadry	2.2. Wzrost efektywności systemu edukacyjnego i zdrowotnego	3.2. Bezpieczeństwo i efektywność energetyczna
1.3. Wzrost atrakcyjności turystycznej i rekreacyjnej miasta	2.3. Społeczna rewitalizacja	3.3. Efektywne zarządzanie środowiskiem

I. NOWOCZESNA GOSPODARKA

1.1. Wzrost przedsiębiorczości

Przedsiębiorczość jako jeden z czynników rozwoju społeczno-gospodarczego oraz kluczowy warunek osiągnięcia efektu, którego wynikiem będzie konkurencyjność gospodarki regionu powinna stanowić priorytetowy obszar wsparcia. Podejmowane działania powinny polegać na ułatwianiu dostępu do środków finansowych w szczególności dla przedsiębiorstw wdrażających nowe technologie, wzmocnieniu obszarów inwestycyjnych, dostosowaniu infrastruktury oraz zapewnieniu dostępu do doradztwa i doskonalenia biznesowego. Wzrost przedsiębiorczości wśród mieszkańców miasta Lębork przyniesie wymierne korzyści w postaci wzrostu gospodarczego i może dodatnio wpłynąć na cały obszar działania strategicznego.

Przedsięwzięcia priorytetowe – kierunki działania:

- Utworzenie zaplecza doradczo-biznesowego w Kaszubskim Inkubatorze Przedsiębiorczości.
- Uzbrojenie terenów przemysłowo-usługowych oraz wykonanie planów zagospodarowania przestrzennego.
- Promocja gospodarcza.
- Utworzenie specjalnej strefy ekonomicznej.

- Tworzenie i wspieranie sieci lokalnych powiązań biznesowych.
- Tworzenie warunków do rozwoju infrastruktury okołobiznesowej.
- Wspieranie rozwoju systemu pożyczek dla nowopowstających podmiotów i gwarancji kredytowych dla lokalnego sektora MŚP.
- Wspieranie przedsięwzięć klastrowych i przedsięwzięć inicjowanych przez klastry.
- Promowanie nowoczesnych technologii informacyjnych.

Podmioty zaangażowane i odpowiedzialne:

- Urząd Miasta Lębork,
- Starostwo Powiatowe w Lęborku,
- Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego,
- podmioty gospodarcze,
- instytucje otoczenia biznesu,
- organizacje pozarządowe.

Prognozowane efekty realizacji kierunków działania:

- powstawanie nowych firm na lokalnym rynku i rozwój istniejących,
- zwiększenie zatrudnienia i spadek bezrobocia,
- rozwój nowych produktów i usług,
- rozwój sieci współpracy.

Wskaźniki realizacji celu	Jednostka miary
Ilość nowo uzbrojonych terenów	m ²
Liczba nowych inwestycji partnerskich	liczba
Liczba nowo powstałych działalności gospodarczych	liczba

1.2. Wykwalifikowane kadry

Kwalifikacje kadr to podstawa funkcjonowania każdej dziedziny gospodarki. Nabywanie nowych umiejętności zawodowych i podnoszenie kwalifikacji zwiększa szansę mieszkańców na zatrudnienie i pracę odpowiadającą aspiracjom. Istotna jest również polityka wprowadzania nowych kierunków kształcenia, zgodnych z wymogami gospodarki. Podejmowane działania będą przynosić wymierne korzyści w postaci dostosowania kwalifikacji kadr do potrzeb rynku, co będzie miało bezpośredni wpływ na wzrost gospodarczy.

Przedsięwzięcia priorytetowe – kierunki działania:

- Wzrost poziomu uczestnictwa w kształceniu ustawicznym.
- Dostosowanie kształcenia do potrzeb gospodarki.
- Wzrost świadomości uczenia się przez całe życie u mieszkańców.
- Rozwój i profesjonalizacja systemu doradztwa zawodowego.
- Systematyczna realizacja projektów UE podnoszących kompetencje kadr.
- Wsparcie działań służących doskonaleniu kadry administracyjnej.

Podmioty zaangażowane i odpowiedzialne:

- Urząd Miasta Lębork,
- Starostwo Powiatowe w Lęborku,
- Powiatowy Urząd Pracy w Lęborku,
- Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego,
- podmioty gospodarcze,
- instytucje otoczenia biznesu,
- organizacje pozarządowe.

Prognozowane efekty realizacji kierunków działania:

- kwalifikacje mieszkańców dostosowane do potrzeb lokalnej gospodarki,
- zwiększenie zatrudnienia i spadek bezrobocia,
- wzrost zatrudnienia osób po 50 roku życia,
- zapewnienie miejsc pracy dla osób młodych w wieku 18- 25 lat wchodzących na rynek po szkołach ponadgimnazjalnych i wyższych,
- spadek migracji mieszkańców wyjeżdżających za pracą do innych miejscowości.

Wskaźniki realizacji celu	Jednostka miary
Liczba osób korzystających ze szkoleń	liczba
Liczba osób kontynuujących naukę	liczba

1.3. Wzrost atrakcyjności turystycznej i rekreacyjnej miasta

Punktem wyjścia przy ocenie ważności tego celu strategicznego są walory historyczno–archeologiczne zarówno miasta Lębork jak i jego okolic oraz walory turystyczne. Intensywne badania archeologiczne w centrum miasta, w tym przy obwarowaniach miejskich oraz na obszarach przyległych dostarczyły i dostarczają nadal ogromną ilość zabytków, tworząc niepowtarzalną kolekcję. Materiał zabytkowy, który liczony

jest w tysiącach niepowtarzalnych i unikatowych egzemplarzy, powinien stać się wizytówką turystyczną miasta Lęborka.

Jednym z priorytetowych przedsięwzięć będzie wsparcie czynności mających na celu utworzenie Centrum Dziedzictwa Kulturowego oraz wspieranie badań archeologicznych a także wsparcie działań zmierzających do stworzenia produktu turystycznego w oparciu np. o znane postaci z miasta Lęborka (np. Paul Nipkow).

Niezwykle istotne dla wzrostu atrakcyjności turystycznej i rekreacyjnej miasta Lębork jest unowocześnienie instytucji kultury: Muzeum w Lęborku, Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Jarosława Iwaszkiewicza w Lęborku oraz Lęborskiego Centrum Kultury „Fregata” oraz inwestycje w rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej.

Działania inwestycyjne w pierwszej kolejności powinny zabezpieczać infrastrukturę już istniejącą, a w kolejnych etapach tworzyć nową, tak, aby stworzyć spójną całość powiązanych atrakcji turystycznych (znaleziska archeologiczne, baza sportowo-rekreacyjna, rozwinięta infrastruktura kultury, turystyka aktywna). Przedsięwzięcia priorytetowe powinny w sposób komplementarny wpływać na stworzenie kompleksowej oferty turystycznej regionu oraz promować miasto Lębork jako miejsce atrakcyjne turystycznie.

Przedsięwzięcia priorytetowe – kierunki działania:

- Wsparcie działań mających na celu utworzenie Centrum Dziedzictwa Kulturowego.
- Wspieranie badań archeologicznych na terenie dawnej zabudowy miejskiej.
- Budowa lub rozbudowa i unowocześnienie Miejskiej Biblioteki Publicznej w Lęborku.
- Dostosowanie sali kinowej Lokalnego Centrum Kultury "FREGATA" w Lęborku do potrzeb organizacji spektakli teatralnych z przebudową widowni, sceny i zaplecza scenicznego.
- Stworzenie obszaru turystyki wodnej.
- Remont obiektu i zagospodarowanie terenu Ligi Obrony Kraju w Lęborku (przy rzece Łeba) połączone z modernizacją wypożyczalni sprzętu wielofunkcyjnego infrastruktury sportowo-rekreacyjnej.
- Wspieranie rozwoju bazy informacyjno-turystycznej.
- Wspieranie rozwoju usług okołoturystycznych.
- Rozbudowa systemu ciągów rowerowych z infrastrukturą.
- Wspieranie działań zmierzających do stworzenia produktu turystycznego.
- Budowa marki Lęborka jako miejsca atrakcyjnego turystycznie.
- Wykonanie siłowni na wolnym powietrzu w miejscach przeznaczonych do rekreacji.
- Wsparcie kampanii promocyjnej miasta Lęborka – w oparciu o potencjał turystyczny.
- Wzmocnienie wizerunku Miasta Lęborka jako miejsca zasobnego w znaleziska

archeologiczne.

- Budowa sali widowiskowo-sportowej przy ul. Kusocińskiego.
- Rozbudowa pływalni miejskiej.
- Rozbudowa stadionu miejskiego.
- Zagospodarowanie terenów nadrzecznych przy starym basenie na centrum rekreacyjne z bazą kajakową i strzelnicą rekreacyjną.
- Budowa ciągów spacerowych nad rzeką Łebą.
- Nawiązanie współpracy z Łebą celem wzajemnej promocji turystycznej miast.
- Zakończenie renowacji Murów Obronnych,
- Wspieranie przedsięwzięć zmierzających ku remontom obiektów zabytkowych i ich udostępnianie,
- Zakończenie rewitalizacji przestrzennej w Centrum (ul. Długosza, Młynarska, Waryńskiego, Armii Krajowej, Franciszkańska, Gdańska),
- Poprawa bioróżnorodności na terenie Miasta Lębork

Podmioty zaangażowane i odpowiedzialne:

- Urząd Miasta Lębork,
- podmioty gospodarcze,
- Starostwo Powiatowe w Lęborku,
- Muzeum w Lęborku,
- Miejska Biblioteka Publiczna w Lęborku,
- Lęborskie Centrum Kultury FREGATA w Lęborku,
- Liga Obrony Kraju w Lęborku,
- Centrum Sportu i Rekreacji w Lęborku,
- urzędy gmin ościennych,
- organizacje pozarządowe,
- lokalne organizacje turystyczne.

Prognozowane efekty realizacji kierunków działania:

- rozwój sektora turystyki,
- zwiększenie ruchu turystycznego,
- promocja miasta i zwiększenie atrakcyjności gospodarczej regionu,
- wzrost ofert rekreacyjno-turystycznych dla mieszkańców i turystów.

Wskaźniki realizacji celu	Jednostka miary
Liczba osób korzystających z infrastruktury (liczba sprzedanych	liczba

biletów, liczba odnotowanych wejść)	
Liczba turystów	liczba
Liczba osób korzystających z noclegów (w tym poza sezonem)	liczba

II. AKTYWNE SPOŁECZEŃSTWO

2.1. Wzrost zatrudnienia i aktywności społecznej mieszkańców Lęborka

Do działań służących wzrostowi zatrudnienia powinny należeć działania zmierzające do minimalizacji procesu ubożenia społeczeństwa, a także marginalizacji społecznej. Wzrost zatrudnienia to priorytet, którego efekt jest bezpośrednio powiązany z wzrostem przedsiębiorczości w regionie i pośrednio związany z edukacją dostępną na terenie miasta Lębork. Aby skutecznie wpływać na politykę zatrudnieniową należy rozpatrzyć wiele powierzchni społecznych poczynając od sytuacji dotyczących relacji wewnątrz rodzinnych, a kończąc na aspektach zewnętrznych takich jak brak połączeń komunikacyjnych przekładających się na niską mobilność społeczeństwa i niski poziom zatrudnienia.

Do osiągnięcia zamierzonego celu istotne będzie podejmowanie działań w obszarze przedsiębiorczości społecznej i wykluczenia społecznego. Wzrost aktywności społecznej osób bezrobotnych i biernych zawodowo uzależniony jest od ich udziału w projektach i inicjatywach z zakresu budowania postaw przedsiębiorczych, ekonomii społecznej ale również służących promocji polityki równości szans na rynku pracy. Działania zaplanowane w ramach priorytetu przyczynią się do przeciwdziałania zjawisku marginalizacji społecznej, ze szczególnym uwzględnieniem mieszkańców obszarów rewitalizowanych.

Przedsięwzięcia priorytetowe – kierunki działania:

- Wsparcie działań zmierzających do aktywizacji społecznej i zawodowej mieszkańców Lęborka ze szczególnym uwzględnieniem osób bezrobotnych i biernych zawodowo.
- Wsparcie działań umożliwiających formalne potwierdzenie kwalifikacji osób biernych zawodowo oraz wykluczonych społecznie.
- Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości.
- Wzmocnienie i profesjonalizacja poradnictwa zawodowego.
- Wspieranie działań promujących i wdrażających ekonomię społeczną.
- Wsparcie działań służących promocji polityki równości szans na rynku pracy.
- Wzmacnianie potencjału organizacji pozarządowych.
- Promocja mechanizmu inicjatywy lokalnej wśród mieszkańców Lęborka.

Podmioty zaangażowane i odpowiedzialne:

- Urząd Miasta Lębork,
- podmioty gospodarcze,
- Starostwo Powiatowe w Lęborku,
- Powiatowy Urząd Pracy w Lęborku,
- organizacje pozarządowe,
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Lęborku,
- Caritas Diecezji Pelplińskiej,
- podmioty ekonomii społecznej.

Prognozowane efekty realizacji kierunków działania:

- łagodzenie negatywnych skutków ubożenia mieszkańców Lęborka,
- zmniejszanie odsetka osób pozostających bez zatrudnienia ze szczególnym uwzględnieniem osób do 30 roku życia, osób po 50 roku życia, kobiet oraz osób z niepełnosprawnością,
- przeciwdziałanie zjawisku marginalizacji osób i rodzin,
- stworzenie odpowiednich warunków do włączania się w życie społeczno-gospodarcze,
- tworzenie warunków równych szans życiowych,

Wskaźniki realizacji celu	Jednostka miary
Liczba osób korzystających ze szkoleń	liczba
Liczba osób które skorzystały z poradnictwa zawodowego	liczba
Ilość innych działań zmierzających do aktywizacji (np. spotkania informacyjne, działania promocyjne, kampanie itd.)	liczba
Ilość działań promujących i wdrażających ekonomię społeczną (szkoleń, spotkań informacyjnych, działań promocyjnych, kampanii itp.)	liczba
Ilość działań służących promocji polityki równych szans na rynków pracy (działań promocyjnych, kampanii, projektów itp.)	liczba
Udział procentowy osób, które podjęły zatrudnienie, samozatrudnienie lub inną pracę zarobkową po zakończeniu udziału w projekcie	udział procentowy

2.2. Wzrost efektywności systemu edukacyjnego i zdrowotnego

Działania zmierzające do zapewnienia wzrostu efektywności systemu edukacyjnego i zdrowotnego to obszar o rozległym spektrum oddziaływania na mieszkańców miasta Lęborka. Podczas diagnozy problemów edukacyjnych stwierdzono, iż jednym z ważniejszych aspektów jest pokonywanie dezaktualizacji wiedzy, zwiększenie dostępu do oferty edukacyjnej zwłaszcza dla osób starszych oraz sprofilowanie doradztwa zawodowego. W obszarze wsparcia dotyczącym zdrowia priorytetami są działania zmierzające do wzrostu dostępności specjalistycznych usług medycznych.

Przedsięwzięcia priorytetowe – kierunki działania:

- Zapobieganie niekorzystnym następstwom chorób cywilizacyjnych powodujących wykluczenie społeczne i zawodowe.
- Zwiększenie dostępu do wysokiej jakości specjalistycznych usług zdrowotnych w zakresie chorób cywilizacyjnych.
- Wsparcie działań realizujących i promujących badania profilaktyczne mieszkańców Lęborka.
- Wsparcie działań propagujących doradztwo zawodowe na etapie szkolnictwa gimnazjalnego.
- Wspieranie działań służących wzmocnieniu i poszerzeniu oferty edukacyjnej dla dzieci, młodzieży i osób dorosłych.
- Zwiększenie ilości miejsc przedszkolnych w przedszkolach publicznych poprzez remonty, modernizację, adaptację budynków.
- Zapewnienie wysokiej jakości edukacji na poziomie podstawowym i gimnazjalnym.
- Realizacja projektów edukacyjno-sportowych.
- Uzupełnienie infrastruktury sportowej przy szkołach podstawowych i gimnazjach w Lęborku.
- Promocja zdrowia i zdrowego stylu życia.
- Wsparcie działań zmierzających do ograniczenia zagrożeń zjawiskami patologicznymi poprzez wzrost liczby podejmowanych działań wychowawczych obejmujących programy szkolne i zajęcia pozalekcyjne.
- Poprawa warunków i możliwości korzystania z dorobku naukowego, literackiego i kulturalnego, służących szerokiemu rozwojowi intelektualnemu mieszkańców.

Podmioty zaangażowane i odpowiedzialne:

- Urząd Miasta Lębork,
- Jednostki edukacyjne kierowane przez Gminę Miasto Lębork,
- Starostwo Powiatowe w Lęborku,
- Miejska Biblioteka Publiczna w Lęborku,
- Centrum Sportu i Rekreacji w Lęborku,

- podmioty gospodarcze,
- organizacje pozarządowe,
- Samodzielny Publiczny Specjalistyczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Lęborku.

Prognozowane efekty realizacji kierunków działania:

- wzrost efektywności kształcenia,
- wzrost umiejętności kluczowych wśród uczniów,
- większy udział dzieci w edukacji przedszkolnej,
- zwiększenie skuteczności programów profilaktyki i diagnostyki,
- wzrost ilości usług medycznych wykonywanych przez lekarzy specjalistów.

Wskaźniki realizacji celu	Jednostka miary
Ilość działań profilaktycznych z zakresu promocji i ochrony zdrowia, zdrowego stylu życia	liczba
Ilość uczniów gimnazjum korzystających z doradztwa zawodowego	liczba
Ilość działań edukacyjnych dla dzieci, młodzieży i dorosłych	liczba
Ilość nowoutworzonych miejsc przedszkolnych	liczba
Ilość zrealizowanych projektów edukacyjno-sportowych	liczba
Ilość szkół, w których rozbudowano infrastrukturę sportową i edukacyjną	liczba

2.3. Społeczna rewitalizacja

Grupy społeczne wymagające wsparcia w ramach rewitalizacji społecznej w celu strategicznym 2.3. to osoby pochodzące z rodzin najbiedniejszych, których członkowie charakteryzują się niskim wykształceniem, zamieszkujących w złych lub bardzo złych warunkach lub bezdomnych, nierzadko borykających się z problemami chorób społecznych – alkoholizmem, przemocą, przestępczością, uzależnieniem od nikotyny i niedozwolonych używek, wysoką zapadalnością na choroby psychiczne. Wśród grup osób, wskazanych jako zagrożone wykluczeniem społecznym, wsparciem objęte zostaną również osoby starsze oraz niepełnosprawne. Obok działań „miękkich” skierowanych bezpośrednio do ludności obszaru Lęborka będą realizowane niezbędne zadania infrastrukturalne, bez których nie byłoby możliwe podjęcie i efektywna realizacja działań nieinwestycyjnych, skierowanych do ludzi. Działania inwestycyjne będą miały na celu przywracanie dawnych funkcji i/lub nadawanie nowych funkcji istniejącym terenom i budynkom oraz rozbudowę istniejących kompleksów, które mają służyć mieszkańcom miasta.

Ważną inwestycją w zakresie społecznej rewitalizacji mieszkańców Lęborka jest budownictwo komunalne i socjalne. Budowa nowych bloków i udostępnianie mieszkań stanowi przede wszystkim szansę do osób, których nie stać na zakup samodzielnego mieszkania, dla najuboższych mieszkańców miasta Lęborka.

Przedsięwzięcia priorytetowe obejmują również działania na obszarze problemowym wskazanym w Lokalnym Programie Rewitalizacji Miasta Lęborka przyjętym Uchwałą Numer L-427/2009 Rady Miejskiej w Lęborku z dnia 30.12.2009 roku, który ma zostać objęty wsparciem w perspektywie finansowej 2014-2020. Jest to tzw. obszar rynkowy, znajdujący się w bezpośrednim sąsiedztwie obszaru centrum.

Przedsięwzięcia priorytetowe – kierunki działania:

- Kompleksowa rewitalizacja i rozwój przestrzeni publicznej.
- Dalszy rozwój budownictwa mieszkań socjalnych i komunalnych.
- Wspieranie działań zmierzających do wzrostu poziomu integracji społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym wolontariat i animacja środowiskowa.
- Integracja działań lokalnych instytucji rynku pracy, pomocy i integracji społecznej oraz organizacji pozarządowych w zakresie pomocy w wychodzeniu z patologii i bierności zawodowej mieszkańców Lęborka.
- Wsparcie działań służących profilaktyce uzależnień.
- Wspieranie działań służących przeciwdziałaniu marginalizacji społecznej.
- Budowa centrum rekreacyjnego w Parku Chrobrego, w tym wieża ciśnień jako punkt widokowy i muzeum techniki, trasy spacerowe, rowerowe, arboretum i inne obiekty rekreacji.
- Przekształcanie obszarów leśnych w obszary parkowo-rekreacyjne.
- Modernizacja otwartego kąpieliska oraz zagospodarowanie terenów nadrzecznych w rejonie ul. 9 Maja w Lęborku.
- Rozbudowa monitoringu rewitalizowanej przestrzeni publicznej.

Podmioty zaangażowane i odpowiedzialne:

- Urząd Miasta Lębork,
- Centrum Sportu i Rekreacji w Lęborku,
- Liga Obrony Kraju w Lęborku,
- Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego,
- podmioty gospodarcze,
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Lęborku,
- wspólnoty mieszkaniowe,
- organizacje pozarządowe.

Prognozowane efekty realizacji kierunków działania:

- kompleksowa rewitalizacja,
- wzrost aktywności społecznej mieszkańców zdegradowanego obszaru,
- wzrost zatrudnienia,
- poprawa istniejącej zabudowy,
- wzrost atrakcyjności obszarów zdegradowanych dla działań inwestycyjnych,
- wzrost bezpieczeństwa publicznego,
- łagodzenie negatywnych skutków ubożenia mieszkańców Lęborka.

Wskaźniki realizacji celu	Jednostka miary
Ilość zrealizowanych działań na rzecz integracji społecznej	liczba
Ilość działań z zakresu rewitalizacji przestrzeni publicznej i modernizacji obiektów	liczba
Ilość działań z zakresu profilaktyki uzależnień	liczba

III. ATRAKCYJNA PRZESTRZEŃ**3.1. Sprawny system transportowy**

Podejmowane działania powinny polegać na rozwijaniu sieci komunikacji drogowej, poprawie jakości i jej utrzymywaniu w zakresie lokalnych połączeń komunikacyjnych miasta Lębork. Działania powinny zmierzać do zapewniania nowych, bardziej dogodnych połączeń z miejscowościami ościennymi oraz połączeń z metropolią trójmiejską, a także miastem Słupsk. Realizacja celu operacyjnego 3.1. powinna zapewniać stałą poprawę i utrzymanie możliwie najlepszego stanu połączeń już istniejących.

Przedsięwzięcia priorytetowe – kierunki działania:

- Budowa powiązań komunikacyjnych do drogi S6.
- Budowa połączeń komunikacyjnych do Obwodnicy Wschodniej Lęborka.
- Budowa ulic osiedlowych oraz innych połączeń drogowych.
- Modernizacja węzłów komunikacyjnych (np. dworzec kolejowy, dworzec PKS, przystanki przewoźników prywatnych).
- Rozwój systemu transportu zbiorowego.
- Przebudowa ul. Waryńskiego wraz z budową nowego mostu na rzece Łebie i remont

mostu na kanale Młyńskim.

- Budowa parkingów „Park & Ride” w obrębie dworca kolejowego wraz z przystankami komunikacji zbiorowej.
- Rozbudowa tunelu pieszego na stacji kolejowej.
- Rewitalizacja linii kolejowej nr 229 (odcinek Lębork – Łeba).
- Budowa węzła integrującego podsystemy transportu zbiorowego i indywidualnego wraz z budową i modernizacją dróg, ścieżek oraz tworzenie tras rowerowych o charakterze transportowym.
- Wsparcie działań zmierzających do wybudowania nowej bazy ZKM.
- Rozbudowa i modernizacja monitoringu miejskiego.
- Przebudowa infrastruktury drogowej odblokowującej największe spowolnienia ruchu przy podniesieniu bezpieczeństwa użytkowników, m.in. skrzyżowanie Armii Krajowej z Aleją Wolności, skrzyżowanie Al. Wolności z ul. Kossaka, Rondo Solidarności, skrzyżowanie Armii Krajowej z ul. Czołgistów, skrzyżowanie ul. Armii Krajowej z ul. Mireckiego.
- Budowa nowych połączeń komunikacyjnych usprawniających ruch samochodowy, w tym: budowa mostu na rzece Łebie w ciągu ul. Weterynaryjnej, powiązanie ul. Pionierów z ul. Buczka i Nową Wsią Lęborską, połączenie ul. Słupskiej z siecią ulic po północnej stronie torów kolejowych.
- Wsparcie działań dotyczących modernizacji linii kolejowej nr 202 (Lębork-Słupsk).

Podmioty zaangażowane i odpowiedzialne:

- Urząd Miasta Lębork,
- Starostwo Powiatowe w Lęborku,
- Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego,
- Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad,
- urzędy gmin ościennych,
- podmioty gospodarcze,
- operatorzy transportu zbiorowego i przewoźnicy,
- PKP Polskie Linie Kolejowe S.A.

Prognozowane efekty realizacji kierunków działania:

- poprawa jakości życia w mieście poprzez usprawnienie wewnętrznej komunikacji oraz poprawę bezpieczeństwa w ruchu drogowym,
- zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej miasta poprzez usprawnienie sieci połączeń lokalnych, regionalnych i krajowych,
- poprawa połączeń komunikacyjnych z trójmiastem i miastem Słupsk zwiększy atrakcyjność osiedleńczą miasta Lęborka,

- wzmocnienie funkcji miasta jako lokalnego węzła komunikacyjnego.

Wskaźniki realizacji celu	Jednostka miary
Długość nowopowstałych połączeń drogowych	km
Ilość zmodernizowanych węzłów komunikacyjnych	liczba

3.2. Bezpieczeństwo i efektywność energetyczna

W perspektywie wzrastającego zapotrzebowania na energię, podejmowane działania powinny zmierzać do poprawy efektywności energetycznej oraz racjonalnego wykorzystywania istniejących zasobów energetycznych. Celem tych działań musi być wypracowanie mechanizmów efektywnego wykorzystania energii oraz dążenie do ograniczenia emisji zanieczyszczeń.

Przedsięwzięcia priorytetowe – kierunki działania:

- Budowa elektrociepłowni opalanej biomasą jako podstawowego źródła ciepła w systemie ciepłowniczym miasta Lębork.
- Zmiana lokalnych i indywidualnych źródeł energii w celu ograniczenia emisji zanieczyszczeń.
- Budowa elektrowni fotowoltaicznej przy oczyszczalni ścieków przy ul. Pionierów.
- Wspieranie przedsięwzięć z zakresu wykorzystania odnawialnych źródeł energii.
- Wspieranie wdrażania rozwiązań innowacyjnych w energetyce.

Podmioty zaangażowane i odpowiedzialne:

- Urząd Miasta Lębork,
- Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Lęborku,
- Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej w Lęborku,
- Starostwo Powiatowe w Lęborku,
- Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego,
- urzędy gmin ościennych,
- podmioty gospodarcze.

Prognozowane efekty realizacji kierunków działania:

- poprawa stopnia zmniejszenia emisji zanieczyszczeń,
- poprawa bezpieczeństwa energetycznego miasta,

- zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii przez instytucje publiczne, przedsiębiorstwa lokalne oraz osoby prywatne.

Wskaźniki realizacji celu	Jednostka miary
Udział energii elektrycznej wytworzonej z OZE w ogólnym jej zużyciu	udział procentowy
Liczba gospodarstw i instytucji korzystających z technologii OZE	liczba

3.3. Efektywne zarządzanie środowiskiem

Przedsięwzięcia priorytetowe w zakresie ochrony środowiska powinny dążyć do poprawy stanu powietrza w mieście, podniesienia świadomości mieszkańców w zakresie ochrony środowiska (przyroda, gospodarka odpadami komunalnymi, powietrze, usuwanie wyrobów zawierających azbest itp.), zwiększenia efektywności zagospodarowania odpadów komunalnych oraz do zwiększenia efektywności systemu odprowadzania wód opadowych i roztopowych.

Przedsięwzięcia priorytetowe – kierunki działania:
<ul style="list-style-type: none"> – Budowa i przebudowa systemów odprowadzania wód opadowych i roztopowych. – Rozbudowa Zakładu Zagospodarowania Odpadów „Czysta Błękitna Kraina”. – Budowa i modernizacja oświetlenia. – Obniżenie emisji z indywidualnych systemów grzewczych. – Obniżenie emisji w obiektach użyteczności publicznej. – Wspieranie działań służących stworzeniu mechanizmów skutecznego monitorowania środowiska. – Wspieranie działań edukacyjnych i promocyjnych mających na celu poprawę świadomości oraz kształtowanie prawidłowych postaw wśród mieszkańców oraz pokazujących korzyści zdrowotne i społeczne wynikające z eliminacji niskiej emisji, racjonalnego zużywania energii oraz wpływu energetyki na jakość środowiska. – Wspieranie działań edukacyjnych i promocyjnych zmierzających do zwiększenia świadomości mieszkańców odnośnie segregacji odpadów. – Rozwój systemu zagospodarowania odpadów komunalnych. – Opracowanie planu gospodarki niskoemisyjnej. – Inwentaryzacja emisji CO₂.
Podmioty zaangażowane i odpowiedzialne:
<ul style="list-style-type: none"> – Urząd Miasta Lębork, – Zakład Zagospodarowania Odpadów „Czysta Błękitna Kraina” Sp. z o.o.

- Starostwo Powiatowe w Lęborku,
- Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego,
- urzędy gmin ościennych,
- podmioty gospodarcze.

Prognozowane efekty realizacji kierunków działania:

- zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza,
- wzrost świadomości społeczeństwa w zakresie ochrony środowiska,
- wzrost efektywności zagospodarowania odpadów komunalnych,
- zwiększenie efektywności systemu odprowadzania wód opadowych i roztopowych.

Wskaźniki realizacji celu	Jednostka miary
Liczba osób które zostały objęte szkoleniami/ spotkaniami z zakresu edukacji ekologicznej	liczba
Ilość działań informacyjno-promocyjnych	liczba
Wielkość masy odpadów podlegającej segregacji	tona

SYSTEM REALIZACJI STRATEGII

I. PODMIOTY ZAANGAŻOWANE

1. Podmiotem odpowiedzialnym za realizację Strategii jest Samorząd Miasta Lęborka. W celu efektywniejszego ukierunkowania podejmowanych działań miasto Lębork będzie współpracowało z wieloma partnerami na różnych poziomach, między innymi: z administracją rządową i wojewódzką, partnerami społeczno-gospodarczymi, przedsiębiorcami, instytucjami otoczenia biznesu a także innymi samorządami. Istotna jest również współpraca ze Starostwem Powiatowym w Lęborku w celu skutecznej i pełnej realizacji działań leżących w kompetencji Starostwa Powiatowego.
2. Ważnym partnerem będzie administracja wojewódzka, z którą uzgadniane będą strategiczne przedsięwzięcia rozwojowe dla miasta Lęborka. Współpraca ta będzie prowadzona w formule zintegrowanych porozumień terytorialnych zawieranych pomiędzy reprezentacją obszaru funkcjonalnego (MOF Lębork) a Samorządem Województwa.
3. Na poziomie Miasta, współpraca z partnerami będzie polegać na uzgadnianiu i wspólnej realizacji przedsięwzięć służących rozwojowi Miasta wpisanych w Strategię.
4. Dla usystematyzowania realizacji Strategii powołana została Komisja Strategii i Rozwoju Rady Miejskiej.

II. NARZĘDZIA REALIZACJI

1. Podstawowymi narzędziami realizacji Strategii będą uchwały podejmowane przez Radę Miasta. Uchwały będą kierunkowały wydatkowanie środków rozwojowych w budżecie Miasta.
2. Realizacja Strategii będzie stale monitorowana na podstawie corocznie przedstawianego przez Komisję Strategii i Rozwoju Rady Miejskiej dokumentu pn. „Raport z realizacji Strategii Miasta Lęborka za rok.....”.

III. FINANSOWANIE

Strategia będzie dokumentem nadrzędnym wobec budżetu Miasta Lęborka oraz wszystkich wieloletnich dokumentów finansowych Miasta. Oznacza to, że na poziomie projektów tych dokumentów oraz na etapie sprawozdawczości z ich realizacji określone będą ściśle powiązania z celami i kierunkami zapisanymi w Strategii.

Źródła Finansowania Strategii:

- 1) budżet Miasta
- 2) programy operacyjne
- 3) państwowe fundusze celowe (NFOŚiGW, WFOŚiGW)
- 4) inne dostępne instrumenty finansowe

Poniżej przedstawiono fundusze unijne oraz krajowe, z których finansowane mogą być przedsięwzięcia wskazane w Strategii Rozwoju Miasta Lęborka 2020.

Fundusze Europejskie na lata 2014-2020			
Nazwa programu	Beneficjenci	Obszary wsparcia	Cel strategiczny
Program Infrastruktura i Środowisko	<p>Najważniejsi beneficjenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podmioty publiczne (w tym jednostki samorządu terytorialnego) • podmioty prywatne (przede wszystkim duże przedsiębiorstwa) 	<p>PRIORYTET I Promocja odnawialnych źródeł energii i efektywności energetycznej:</p> <ul style="list-style-type: none"> • produkcja, dystrybucja oraz wykorzystanie odnawialnych źródeł energii (OZE), np. budowa, rozbudowa farm wiatrowych, instalacji na biomasę bądź biogaz; • poprawa efektywności energetycznej w sektorze publicznym i mieszkaniowym; • rozwój i wdrażanie inteligentnych systemów dystrybucji, np. budowa sieci dystrybucyjnych średniego i niskiego napięcia. 	3.2
		<p>PRIORYTET II Ochrona środowiska, w tym adaptacja do zmian klimatu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozwój infrastruktury środowiskowej (np. oczyszczalnie ścieków, sieć kanalizacyjna oraz wodociągowa, instalacje do zagospodarowania odpadów komunalnych, w tym do ich termicznego przetwarzania); • ochrona i przywrócenie różnorodności biologicznej, poprawa jakości środowiska miejskiego (np. redukcja zanieczyszczenia powietrza i rekultywacja terenów zdegradowanych); • dostosowanie do zmian klimatu, np. zabezpieczenie obszarów miejskich przed niekorzystnymi zjawiskami pogodowymi, zarządzanie wodami opadowymi, projekty z zakresu małej retencji oraz systemy zarządzania klęskami żywiołowymi. 	3.3
		<p>PRIORYTET III Rozwój infrastruktury transportowej przyjaznej dla środowiska i ważnej w skali europejskiej:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozwój drogowej i kolejowej infrastruktury w sieci TEN-T, połączeń kolejowych poza tą siecią oraz w aglomeracjach; • niskoemisyjny transport miejski, transport śródlądowy, morski i intermodalny; • poprawa bezpieczeństwa w ruchu lotniczym. 	3.1
		<p>PRIORYTET IV Zwiększenie dostępności do transportowej sieci europejskiej:</p> <ul style="list-style-type: none"> • poprawa przepustowości infrastruktury drogowej (w tym obwodnice, trasy wylotowe). 	3.1
		<p>PRIORYTET V Rozwój infrastruktury bezpieczeństwa energetycznego:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozwój inteligentnych systemów dystrybucji, magazynowania i przesyłu gazu 	3.2

		ziemnego i energii elektrycznej, np. budowa sieci przesyłowych i dystrybucyjnych gazu ziemnego lub energii elektrycznej.	
		PRIORYTET VI Ochrona i rozwój dziedzictwa kulturowego: <ul style="list-style-type: none"> • inwestycje w ochronę i rozwój dziedzictwa kulturowego oraz zasobów kultury, np. instytucji kultury, czy też szkół artystycznych. 	1.3
Program Inteligentny Rozwój	<ul style="list-style-type: none"> • przedsiębiorstwa (w szczególności MŚP) • jednostki naukowe • klastry • instytucje otoczenia biznesu, takie jak: <ul style="list-style-type: none"> – parki naukowo-technologiczne – centra transferu technologii – sieci aniołów biznesu – fundusze kapitałowe 	OŚ PRIORYTETOWA II: Wsparcie innowacji w przedsiębiorstwach W ramach osi wspierane są projekty realizowane na terenie całego kraju, z uwzględnieniem specyficznych uwarunkowań dotyczących wspierania innowacji w przedsiębiorstwach.	1.1
		OŚ PRIORYTETOWA III: Wsparcie otoczenia i potencjału innowacyjnych przedsiębiorstw W ramach osi wspierane są projekty realizowane na terenie całego kraju, z uwzględnieniem specyficznych uwarunkowań dotyczących rozwoju otoczenia i potencjału przedsiębiorstw do prowadzenia działalności innowacyjnej.	1.1
		OŚ PRIORYTETOWA IV: Zwiększenie potencjału naukowo-badawczego W ramach osi wspierane są projekty realizowane na terenie całego kraju, z uwzględnieniem specyficznych uwarunkowań dotyczących rozwoju potencjału do prowadzenia działalności naukowo-badawczej.	1.1
Program Polska Cyfrowa	<ul style="list-style-type: none"> • jednostki administracji rządowej oraz jednostki im podległe • jednostki naukowe • państwowe organizacje kultury • organizacje pozarządowe • przedsiębiorstwa telekomunikacyjne 	Oś priorytetowa 2. E-administracja i otwarty rząd: <ul style="list-style-type: none"> • Wysoka dostępność i jakość e-usług publicznych, • Cyfryzacja procesów back-office w administracji rządowej, • Cyfrowa dostępność i użyteczność informacji sektora publicznego 	1.2
		Oś priorytetowa 3. Cyfrowa aktywizacja społeczeństwa: Zwiększenie stopnia oraz poprawa umiejętności korzystania z internetu, w tym e-usług publicznych: <ul style="list-style-type: none"> • Działania szkoleniowe na rzecz rozwoju kompetencji cyfrowych, • Innowacyjne rozwiązania na rzecz aktywizacji cyfrowej, • e–Pionier - wsparcie uzdolnionych programistów na rzecz rozwiązywania zidentyfikowanych problemów społecznych lub gospodarczych, • Kampanie edukacyjno-informacyjne na rzecz upowszechniania korzyści z wykorzystywania technologii cyfrowych 	1.2 2.1 2.2
Program Wiedza Edukacja Rozwój	podmioty prywatne i podmioty publiczne m.in.: <ul style="list-style-type: none"> • Powiatowe Urzędy Pracy 	Oś I Osoby młode na rynku pracy <ul style="list-style-type: none"> • wsparcie osób młodych, do 29 roku życia bez pracy, w tym w szczególności osób, które nie uczestniczą w kształceniu i szkoleniu (tzw. młodzież NEET) poprzez pomoc w zakresie określenia ścieżki zawodowej, szkolenia i 	2.1 2.2 2.3

	<ul style="list-style-type: none"> Ochotnicze Hufce Pracy partnerzy społeczni organizacje pozarządowe niepubliczne agencje zatrudnienia podmioty posiadające potencjał do opracowywania programów profilaktycznych (np. uczelnie, szpitale kliniczne, instytuty badawcze) jednostki samorządu terytorialnego oraz ich jednostki organizacyjne ogólnopolskie stowarzyszenia i związki jednostek samorządu terytorialnego 	<p>egzaminami, stażami, praktykami, subsydiowane zatrudnienie, dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej, wsparcie w zakresie mobilności międzysektorowej i geograficznej.</p>	
		<p>Oś II Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji</p> <ul style="list-style-type: none"> poprawa efektywności wybranych polityk publicznych kluczowych z punktu widzenia strategii Europa 2020 i krajowych programów reform (np. modernizacja instytucji rynku pracy, rozwój polityki edukacyjnej, poprawa jakości działań skierowanych do osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym) 	<p>1.1 1.2 2.1 2.2 2.3</p>
		<p>Oś IV Innowacje społeczne i współpraca ponadnarodowa</p> <ul style="list-style-type: none"> zwiększenie wykorzystania innowacji społecznych w ramach polityk publicznych; wzmocnienie potencjału rozwojowego osób i instytucji z wykorzystaniem programów mobilności ponadnarodowej; rozwój współpracy polskich podmiotów z partnerami zagranicznymi 	<p>1.2 2.1 2.2 2.3</p>
<p>Regionalny Program Operacyjny Województwa Pomorskiego</p>	<ul style="list-style-type: none"> przedsiębiorcy jednostki naukowe szkoły wyższe klastry, IOB izby gospodarcze i organizacje przedsiębiorców instytucje finansowe organizacje pozarządowe instytucje prowadzące badania naukowe lub prace rozwojowe jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne związki i stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego oraz spółki z udziałem jednostek samorządu terytorialnego instytucje edukacyjne instytucje rynku pracy 	<p>OŚ PRIORYTETOWA 2. PRZEDSIĘBIORSTWA</p> <p>ukierunkowana będzie w szczególności na wsparcie inwestycyjne sektora MŚP, w tym inwestycji sprofilowanych na inteligentne specjalizacje regionu i ekoefektywność, wzmocnienie aktywności eksportowej przedsiębiorstw, otoczenie biznesu oraz wsparcie inwestycji zewnętrznych.</p>	1.1
		<p>OŚ PRIORYTETOWA 3. EDUKACJA</p> <p>skupiać się będzie na edukacji przedszkolnej, ogólnej, indywidualnych ścieżkach edukacji oraz jakości kształcenia zawodowego.</p>	2.2
		<p>OŚ PRIORYTETOWA 4. KSZTAŁCENIE ZAWODOWE</p> <p>ukierunkowana będzie na infrastrukturę ponadgimnazjalnych szkół zawodowych oraz uczelni prowadzących kształcenie o profilu praktycznym.</p>	1.2
		<p>OŚ PRIORYTETOWA 5. ZATRUDNIENIE</p> <p>skupiać się będzie na aktywności zawodowej osób pozostających bez pracy, rozwoju przedsiębiorczości, godzeniu życia zawodowego i prywatnego, adaptacji pracowników i przedsiębiorstw do zmian zachodzących w gospodarce oraz programach zdrowotnych.</p>	2.1 2.2
		<p>OŚ PRIORYTETOWA 6: INTEGRACJA</p> <p>ukierunkowana będzie na aktywizację społeczno-zawodową osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym, usługi społeczne i podmioty ekonomii społecznej.</p>	2.1 2.2 2.3
		<p>OŚ PRIORYTETOWA 7: ZDROWIE</p> <p>dotyczyć będzie zasobów ochrony zdrowia oraz systemów informatycznych i</p>	2.2

	<ul style="list-style-type: none"> instytucje pomocy i integracji społecznej instytucje kultury podmioty ekonomii społecznej LGD/LGR związki zawodowe ROT/LOT podmioty prowadzące: centra integracji społecznej/kluby integracji społecznej/warsztaty terapii zajęciowej/zakłady aktywności zawodowej instytucje resocjalizacyjne, opiekuńczo-wychowawcze kluby sportowe 	telemedycznych w podmiotach systemu zdrowia.	
		OŚ PRIORYTETOWA 8: KONWERSJA skupiać się będzie na kompleksowej rewitalizacji zdegradowanych obszarów miejskich, wzmocnieniu potencjału obszarów o specyficznych potrzebach oraz materialnym i niematerialnym dziedzictwie kulturowym.	1.3 2.3
		OŚ PRIORYTETOWA 9: MOBILNOŚĆ skupiać się będzie na transporcie miejskim, regionalnej infrastrukturze kolejowej i drogowej.	3.1
		OŚ PRIORYTETOWA 10: ENERGIA dotyczyć będzie na efektywności energetycznej, odnawialnych źródłach energii i redukcji emisji.	3.2 3.3
		OŚ PRIORYTETOWA 11: ŚRODOWISKO skupiać się będzie na ograniczaniu zagrożeń naturalnych, gospodarce odpadami, gospodarce wodno-ściekowej oraz ochronie różnorodności biologicznej.	3.3
Europejska Współpraca Terytorialna Południowy Bałtyk	<ul style="list-style-type: none"> władze lokalne i regionalne oraz ich zrzeszenia stowarzyszenia, klastry i sieci MŚP izby handlowe, organizacje wsparcia biznesu, agencje rozwoju organizacje pozarządowe, organizacje badawczo-rozwojowe inkubatory biznesu, parki technologiczne i inne organizacje finansowe i wsparcia biznesu instytucje edukacyjne, szkolnictwa wyższego i instytucje badawczo-rozwojowe instytucje ochrony dziedzictwa narodowego, kulturowego i naturalnego 	Oś Priorytetowa 1: Wzmocnienie aktywności międzynarodowej oraz zdolności innowacyjnej niebieskiej i zielonej gospodarki Południowego Bałtyku <ul style="list-style-type: none"> Zwiększenie obecności MŚP z obszaru Południowego Bałtyku, działających w sektorze niebieskim i zielonym, na rynkach międzynarodowych, poprzez wspólne działania transgraniczne Poprawa transferu innowacji na korzyść MŚP działających w sektorze niebieskim i zielonym poprzez wspólne działania transgraniczne 	1.1
		Oś Priorytetowa 2: Wykorzystanie potencjału środowiskowego i kulturowego obszaru Południowego Bałtyku na rzecz niebieskiego i zielonego wzrostu <ul style="list-style-type: none"> Intensywniejszy rozwój obiektów dziedzictwa naturalnego i kulturowego obszaru Południowego Bałtyku dla tworzenia zrównoważonych obszarów turystycznych Większy stopień wykorzystania zielonych technologii w celu zmniejszenia emisji zanieczyszczeń na obszarze Południowego Bałtyku 	1.3
		Oś Priorytetowa 4: Wzmocnienie wydajności zasobów ludzkich na rzecz niebieskiej i zielonej gospodarki obszaru	2.1
		Oś Priorytetowa 5: Zwiększenie zdolności do współpracy podmiotów lokalnych na obszarze	1.1 1.2

	<ul style="list-style-type: none"> • instytucje zarządzania zasobami leśnymi • firmy publiczne lub prywatne • spółdzielnie rolnicze i wspólnoty mieszkańców • przedsiębiorstwa transportu publicznego • administracja infrastruktury transportowej • związki zawodowe i organizacje pracodawców 	Południowego Bałtyku na rzecz niebieskiego i zielonego wzrostu	
<p>Europejska Współpraca Terytorialna</p> <p>Region Morza Bałtyckiego</p>	<ul style="list-style-type: none"> • przedsiębiorstwa • instytucje akademickie i badawcze • sieci i klastry wspierające innowacje • stowarzyszenia biznesowe i rzemieślnicze • władze/instytucje publiczne • agencje na rzecz ochrony środowiska i stowarzyszenia ekologiczne • oczyszczalnie ścieków • instytucje z określonych sektorów mających wpływ na jakość wód • organizacje pozarządowe (ekologia, ochrona wód, rolnictwo, sektor farmaceutyczny, itd.) 	<p>Priorytet 2. Efektywne gospodarowanie zasobami naturalnymi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wzrost efektywności gospodarki wodnej ukierunkowanej na redukcję napływu biogenów oraz zmniejszenie zrztu substancji niebezpiecznych do Morza Bałtyckiego i wód regionalnych w oparciu o zwiększony potencjał publicznych i prywatnych uczestników procesów dotyczących jakości wody • Zwiększenie produkcji i wykorzystania zrównoważonych odnawialnych źródeł energii w oparciu o większy potencjał sektorów publicznego i prywatnego uczestniczących w planowaniu i dostarczaniu energii • Zwiększenie efektywności energetycznej w oparciu o większy potencjał sektorów publicznego i prywatnego uczestniczących w planowaniu energii • Promowanie zrównoważonego niebieskiego wzrostu przy oszczędnym gospodarowaniu zasobami w oparciu o większy potencjał służb publicznych i podmiotów w sektorach niebieskiej gospodarki 	<p>3.2</p> <p>3.3</p>
		<p>Priorytet 3. Zrównoważony transport</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zwiększenie interoperacyjności transportu towarowego i pasażerskiego w połączeniach północ-południe i wschód-zachód przez zwiększony potencjał organizatorów transportu • Poprawa dostępności najbardziej odległych obszarów i regionów, na których dostępność mają wpływ zmiany demograficzne poprzez zwiększony potencjał organizatorów transportu • Poprawa bezpieczeństwa morskiego i ochrony w oparciu o zaawansowany potencjał podmiotów z sektora gospodarki morskiej • Wspieranie ekologicznej żeglugi w oparciu o większy potencjał podmiotów z sektora gospodarki morskiej • Wspieranie ekologicznych systemów transportu w obszarach miejskich w oparciu o większy potencjał podmiotów z sektora transportu miejskiego 	<p>3.1</p>

<p>Europejska Współpraca Terytorialna</p> <p>EUROPA ŚRODKOWA 2020</p>	<ul style="list-style-type: none"> władze publiczne na szczeblu lokalnym, regionalnym i krajowym regionalne agencje ds. rozwoju izby handlowe przedsiębiorstwa, w tym MŚP szkoły wyższe instytucje zajmujące się transferem technologii instytucje badawcze centra doskonałości BiR organizacje pozarządowe agencje innowacji inkubatory przedsiębiorczości instytucje zarządzające klastrami centra edukacyjne i szkoleniowe instytucje rynku pracy dostawcy energii 	<p>Oś Priorytetowa 1 Współpraca w zakresie innowacji na rzecz zwiększenia konkurencyjności EUROPY ŚRODKOWEJ</p> <ul style="list-style-type: none"> Poprawa trwałych powiązań pomiędzy podmiotami środkowoeuropejskich systemów innowacji w celu wzmocnienia regionalnej zdolności innowacyjnej Podnoszenie poziomu wiedzy i umiejętności związanych z przedsiębiorczością w celu wspierania innowacji gospodarczej i społecznej w regionach Europy Środkowej 	1.1
		<p>Oś Priorytetowa 2 Współpraca w zakresie strategii niskoemisyjnych w EUROPIE ŚRODKOWEJ</p> <ul style="list-style-type: none"> Opracowanie i wdrażanie rozwiązań na rzecz zwiększenia efektywności energetycznej oraz wykorzystania odnawialnych źródeł energii w infrastrukturze publicznej Poprawa terytorialnych strategii energetycznych i polityk mających wpływ na łagodzenie skutków zmian klimatycznych Poprawa zdolności do planowania mobilności na funkcjonalnych obszarach miejskich w celu obniżenia emisji CO2 	3.2
		<p>Oś Priorytetowa 3 Współpraca w zakresie zasobów naturalnych i kulturowych na rzecz trwałego wzrostu gospodarczego w EUROPIE ŚRODKOWEJ</p> <ul style="list-style-type: none"> Poprawa zintegrowanego zarządzania środowiskiem w celu ochrony i zrównoważonego wykorzystywania zasobów i dziedzictwa naturalnego Poprawa zdolności zrównoważonego wykorzystywania zasobów i dziedzictwa kulturowego Poprawa zarządzania środowiskowego na funkcjonalnych obszarach miejskich w celu polepszenia warunków życia 	1.3 2.3
		<p>Oś Priorytetowa 4 Współpraca na rzecz poprawy powiązań transportowych EUROPY ŚRODKOWEJ</p> <ul style="list-style-type: none"> Poprawa planowania i koordynacji systemów regionalnego transportu pasażerskiego w celu utworzenia lepszych połączeń z krajowymi i europejskimi sieciami transportowymi Poprawa koordynacji podmiotów transportu towarowego w celu upowszechnienia rozwiązań multimodalnych przyjaznych środowisku 	3.1
<p>Współfinansowanie projektów LIFE w perspektywie</p>	<ul style="list-style-type: none"> osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą osoby prawne państwowe lub samorządowe 	<p>Cel programu Poprawa jakości środowiska, w tym środowiska naturalnego, poprzez pełne wykorzystanie przez Polskę środków dostępnych w ramach Instrumentu Finansowego LIFE</p>	3.3

<p>finansowej 2014 – 2020</p> <p>NFOŚiGW</p>	<p>jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej</p>	<p>Cele szczegółowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Przeciwdziałanie utracie różnorodności biologicznej i degradacji funkcji ekosystemów w Polsce. • Poprawa jakości środowiska poprzez realizację innowacyjnych – pilotażowych albo demonstracyjnych projektów środowiskowych. • Kształtowanie ekologicznych zachowań społeczeństwa. 	
<p>Erasmus+</p>	<ul style="list-style-type: none"> • publiczne i niepubliczne przedszkola, • szkoły podstawowe, • gimnazja • szkoły ponadgimnazjalne 	<p>Edukacja szkolna Akcja 1. Mobilność edukacyjna Projekty realizowane w ramach akcji „Mobilność kadry edukacji szkolnej” w obszarze edukacji szkolnej mają na celu poprawę jakości pracy placówki oświatowej osiąganą przez udział jej pracowników w mobilnościach zagranicznych takich jak kursy i szkolenia, w trakcie których podnoszą oni własne kompetencje zawodowe. Akcja 2. Partnerstwa strategiczne Projekty realizowane w ramach akcji 2 „Partnerstwa strategiczne” polegają na dwu- lub trzyletniej, międzynarodowej współpracy placówek edukacyjnych, władz oświatowych i innych organizacji zajmujących się edukacją szkolną. Celem działań powinno być wprowadzenie długofalowych zmian, innowacji i dobrych praktyk wszędzie tam, gdzie jest to niezbędne do zapewnienia wysokiej jakości kształcenia.</p>	<p>1.2 2.2</p>
	<ul style="list-style-type: none"> • organizacje zajmujące się kształceniem lub szkoleniem zawodowym, • organizacje posiadające wiedzę ekspercką z zakresu danego sektora ekonomicznego • instytucje mające funkcje regulacyjne w zakresie kształcenia i szkolenia zawodowego 	<p>Kształcenie i szkolenia zawodowe Akcja 1. Mobilność edukacyjna Dla uczniów - dzięki programowi osoby uczące się zawodu mogą zdobyć praktyczne doświadczenie zawodowe za granicą oraz podwyższać swoje umiejętności językowe. Dla kadry – stwarza możliwość poznania za granicą nowych metod uczenia zawodu, jak również rozwijania trwałej współpracy między instytucjami kształcenia i szkolenia zawodowego z różnych krajów. Akcja 2. Współpraca na rzecz innowacji i dobrych praktyk Współpraca instytucji edukacyjnych z pozostałymi interesariuszami kształcenia i szkolenia zawodowego, a także wymiana doświadczeń, innowacji i dobrych praktyk. Celem podejmowanych działań powinna być poprawa jakości działań edukacyjnych oraz ich lepszego dopasowania do potrzeb rynku pracy.</p>	<p>1.2 2.2</p>
	<ul style="list-style-type: none"> • organizacje związane z edukacją dorosłych (lub konsorcjum minimum trzech organizacji z tego samego 	<p>Edukacja dorosłych Akcja 1. Mobilność edukacyjna W ramach akcji organizacje związane z edukacją dorosłych mogą wysyłać za granicę swoich pracowników. Ma im to umożliwić podniesienie kompetencji, a w</p>	<p>1.2 2.2</p>

	kraju)	konsekwencji zapewnić rozwój oferty edukacyjnej danej organizacji i lepszą współpracę międzynarodową. Akcja 2. Partnerstwa strategiczne Akcja umożliwi wymianę doświadczeń i rozszerzenie współpracy pomiędzy organizacjami i instytucjami zajmującymi się edukacją dorosłych z różnych krajów. Celem jest zwiększanie dostępu dorosłych słuchaczy do atrakcyjnej oferty edukacyjnej i ułatwianie uznawania efektów uczenia się.	
	<ul style="list-style-type: none"> organizacje i instytucje zajmujące się młodzieżą i edukacją pozaformalną, o różnych doświadczeniach i z różnych obszarów 	Młodzież Akcja 1. Mobilność edukacyjna Mobilność młodzieży – wymiany młodzieżowe oraz wolontariat europejski. Mobilność osób pracujących z młodzieżą - szkolenia, wizyty studyjne, seminaria, spotkania oraz staże. Akcja 2. Współpraca na rzecz innowacji i dobrych praktyk Partnerstwa strategiczne – międzynarodowa współpraca organizacji i instytucji zajmujących się młodzieżą i edukacją pozaformalną. Międzynarodowe Inicjatywy Młodzieżowe – projekty przygotowywane z myślą o lokalnych społecznościach, realizowane i koordynowane samodzielnie przez grupy młodych ludzi z minimum dwóch różnych krajów.	2.2
	<ul style="list-style-type: none"> instytucje publiczne narodowe Komitety Olimpijskie oraz federacje sportowe organizacje sportowe kluby sportowe organizacje z obszaru sportu organizacje działające na rzecz promocji aktywności fizycznej i aktywnego wypoczynku organizacje działające w obszarze edukacji, szkoleń i młodzieży 	Projekty centralne Akcja 1. Studiowanie i wolontariat w innym kraju Wspieranie mobilności osób w dziedzinie kształcenia, szkolenia i młodzieży – zdobywanie wiedzy w innym kraju – w celu osiągnięcia długoterminowych korzyści dla uczestników i zaangażowanych instytucji. Akcja 2. Współpraca na rzecz innowacji i dobrych praktyk Współpraca na rzecz innowacji i dobrych praktyk poprzez budowanie potencjału w dziedzinach związanych z młodzieżą, szkolnictwem wyższym oraz budowaniu tzw. sojuszy na rzecz wiedzy czy umiejętności sektorowych. Sport Współpraca partnerska w dziedzinie sportu – rozwój oraz wprowadzanie innowacyjnych praktyk w różnych obszarach sportu i aktywności fizycznej pomiędzy różnymi instytucjami i organizacjami w i poza sportem. Niekomercyjne europejskie imprezy sportowe.	1.2 2.2
Środki krajowe			
Nazwa programu	Beneficjenci	Obszary wsparcia	Cel strategiczny
Program Fundusz Inicjatyw Obywatelskich	<ul style="list-style-type: none"> organizacje pozarządowe 	Priorytet 1. Małe inicjatywy Projekty realizowane w ramach tego Priorytetu powinny wpływać pozytywnie na możliwości obywateli w realizacji oddolnych inicjatyw.	2.1 2.3

2014-2020		<p>Priorytet 2. Aktywne społeczeństwo Projekty realizowane w ramach tego Priorytetu powinny w różnych formach angażować obywateli, dając im możliwość aktywnego działania oraz łączenia aktywności ze zdobywaniem wiedzy w sferze działań obywatelskich.</p> <p>Priorytet 3. Aktywni obywatele Projekty realizowane w ramach tego Priorytetu powinny przyczyniać się do wzrostu partycypacji obywateli w sprawach publicznych.</p> <p>Priorytet 4: Silne organizacje pozarządowe Projekty realizowane w ramach tego Priorytetu powinny w różnych formach przyczyniać się do wzmocnienia potencjału organizacji obywatelskich, w szczególności wspierania przez organizacje federacyjne innych podmiotów III sektora.</p>	<p>2.1 2.2 2.3</p> <p>2.1 2.2 2.3</p> <p>2.1</p>
Programy Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego	<ul style="list-style-type: none"> • samorządowe instytucje kultury • organizacje pozarządowe • kościoły i związki wyznaniowe oraz ich osoby prawne • podmioty prowadzące działalność gospodarczą • osoby fizyczne, jednostki samorządu terytorialnego lub inne jednostki organizacyjne, będące właścicielem lub posiadaczem zabytku wpisanego do rejestru albo posiadające taki zabytek w trwałym zarządzie 	<p>Celem Programu „Wydarzenia artystyczne” jest promocja, wspieranie i popularyzacja najwartościowszych zjawisk z obszaru muzyki, teatru, tańca, kinematografii oraz sztuk wizualnych, jak również promocja polskiej kultury za granicą. Program składa się z następujących priorytetów:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Muzyka • Teatr i Taniec • Film • Promocja kultury polskiej za granicą • Sztuki wizualne 	1.3
		<p>Celem Programu „Kolekcje” jest rozwój oraz tworzenie narodowych i regionalnych kolekcji sztuki współczesnej, kolekcji muzealnych oraz tworzenie nowych dzieł muzycznych. Program składa się z następujących priorytetów:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zamówienia kompozytorskie • Narodowe kolekcje sztuki współczesnej • Regionalne kolekcje sztuki współczesnej • Kolekcje muzealne 	1.3
		<p>Celem Programu „Promocja literatury i czytelnictwa” jest rozwój i promocja literatury, czytelnictwa oraz wspieranie wydawania i popularyzacji wartościowych czasopism kulturalnych. Program „Promocja literatury i czytelnictwa” składa się z następujących priorytetów:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Literatura • Czasopisma 	1.3

		<ul style="list-style-type: none"> Promocja czytelnictwa Partnerstwo publiczno-społeczne 	
		<p>Celem Programu „Edukacja” jest rozwijanie ekspresji twórczej i kreatywności, podnoszenie kompetencji artystycznych i medialnych.</p> <p>Program „Edukacja” składa się z następujących priorytetów:</p> <ul style="list-style-type: none"> Edukacja kulturalna Edukacja artystyczna Edukacja medialna i informacyjna 	2.2
		<p>Celem Programu „Dziedzictwo kulturowe” jest ochrona polskiego dziedzictwa kulturowego w kraju i za granicą, wspieranie działalności muzeów oraz popularyzacja kultury ludowej.</p> <p>Program „Dziedzictwo kulturowe” składa się z następujących priorytetów:</p> <ul style="list-style-type: none"> Ochrona zabytków Wspieranie działań muzealnych Kultura ludowa i tradycyjna Ochrona dziedzictwa kulturowego za granicą Ochrona zabytków archeologicznych Ochrona i cyfryzacja dziedzictwa kulturowego Miejsca Pamięci Narodowej 	1.3
		<p>Celem Programu „Rozwój infrastruktury kultury” jest wsparcie infrastruktury i poprawa funkcjonowania podmiotów prowadzących działalność kulturalną, szkół i uczelni artystycznych oraz domów kultury.</p> <p>Program „Rozwój infrastruktury kultury” składa się z następujących priorytetów:</p> <ul style="list-style-type: none"> Infrastruktura kultury Infrastruktura szkolnictwa artystycznego Infrastruktura domów kultury 	1.3
<p>Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji</p> <p>Budowanie społeczeństwa informacyjnego – Konkursy Ministra</p>	<ul style="list-style-type: none"> organizacje pozarządowe 	<p>MAC dotuje projekty organizacji pozarządowych, żeby pokazać, że internet i odpowiednie umiejętności stwarzają wiele możliwości do nauki, twórczych działań i poprawy jakości życia. Dzięki takim projektom, chcemy promować i rozwijać społeczeństwo informacyjne w Polsce. Rozwój kompetencji cyfrowych to jeden z priorytetów MAC. Wspieranie projektów organizacji pozarządowych to jeden z wielu sposobów wspierania kompetencji cyfrowych.</p>	<p>1.2</p> <p>2.2</p>
<p>Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej</p>	<ul style="list-style-type: none"> jednostki samorządu terytorialnego i ich związki 	<p>Priorytet 1. Ochrona i zrównoważone gospodarowanie zasobami wodnymi</p> <p>1.1 Gospodarka wodno-ściekowa w aglomeracjach</p>	3.3

	<ul style="list-style-type: none"> • podmioty świadczące usługi publiczne w ramach realizacji zadań własnych jst • przedsiębiorcy – osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą • przedsiębiorstwa państwowe • spółki prawa handlowego • organizacje pozarządowe • kościoły i inne związki wyznaniowe wpisane do rejestru kościołów i innych związków wyznaniowych • kościelne osoby prawne • parki narodowe • parki krajobrazowe i ich zespoły • uczelnie wyższe • podmioty będące właścicielem, użytkownikiem wieczystym lub zarządcą zabytkowych parków i ogrodów • jednostki naukowe 	<p>Priorytet 2. Racjonalne gospodarowanie odpadami i ochrona powierzchni ziemi</p> <p>2.1 Racjonalna gospodarka odpadami 2.2 Ochrona powierzchni ziemi 2.3 Geologia i Górnictwo</p>	3.3
		<p>Priorytet 3. Ochrona atmosfery</p> <p>3.1 Poprawa jakości powietrza 3.2 Poprawa efektywności energetycznej 3.3 Wspieranie rozproszonych, odnawialnych źródeł energii 3.4 System zielonych inwestycji</p>	3.2 3.3
		<p>Priorytet 4. Ochrona różnorodności biologicznej i funkcji ekosystemów</p> <p>4.1 Ochrona i przywracanie różnorodności biologicznej</p>	2.3
		<p>Priorytet 5. Międzydziedzinowe</p> <p>5.5 Edukacja ekologiczna</p>	3.3
<p>Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wspólnoty mieszkaniowe zarządzające budynkami mieszkalnymi wielorodzinnymi • spółdzielnie mieszkaniowe zarządzające budynkami mieszkalnymi wielorodzinnymi • organizacje pozarządowe, których celem statutowym jest ochrona środowiska • uczelnie wyższe prowadzące kierunki przyrodnicze 	<p>WFOŚiGW dofinansowuje m.in. zadania z zakresu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zakup i montaż mikroinstalacji odnawialnych źródeł energii • Zadania z zakresu ochrony przyrody województwa pomorskiego • Zadania z zakresu edukacji ekologicznej dla województwa pomorskiego 	2.3 3.2 3.3

	<ul style="list-style-type: none"> • Parki Narodowe • Lasy Państwowe • właściciele ogólnodostępnych parków lub ogrodów • jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne 		
Ministerstwo Sportu i Turystyki	<ul style="list-style-type: none"> • jednostki sektora finansów publicznych prowadzące działalność w dziedzinie kultury fizycznej • stowarzyszenia, fundacje • kluby sportowe • inne podmioty posiadające osobowość prawną prowadzące działalność w zakresie kultury fizycznej 	<p>Program inwestycji o szczególnym znaczeniu dla sportu Cel programu ukierunkowany jest na rozwój specjalistycznych obiektów sportowych dla poprawy warunków szkoleniowo-treningowych w sporcie wyczynowym.</p> <p>Wojewódzki wieloletni program rozwoju bazy sportowej Wsparcie realizacji zadań inwestycyjnych polegających na budowie, przebudowie i remontach obiektów sportowych.</p> <p>Program modernizacji infrastruktury sportowej Program zakłada wsparcie finansowe modernizacji infrastruktury sportowej, polegające na przebudowie lub remoncie istniejących obiektów sportowych (w tym także dostosowanie obiektu do potrzeb sportu osób niepełnosprawnych).</p>	<p>1.3</p> <p>2.2</p> <p>2.3</p>
Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	<ul style="list-style-type: none"> • organizacje pozarządowe • przedsiębiorcy • jednostki prowadzące warsztaty terapii zajęciowej, zakłady aktywności zawodowej 	<p>Środki PFRON przeznaczane są między innymi na:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rekompensatę pracodawcom chronionego i otwartego rynku pracy podwyższonych kosztów związanych z zatrudnianiem osób niepełnosprawnych (dofinansowanie do wynagrodzeń), • refundację pracodawcom kosztów przystosowania, adaptacji i wyposażenia miejsc pracy osób niepełnosprawnych, • dofinansowanie tworzenia i funkcjonowania warsztatów terapii zajęciowej oraz zakładów aktywności zawodowej, • zlecanie organizacjom pozarządowym i fundacjom realizacji zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych, • współfinansowanie projektów systemowych realizowanych ze środków pomocowych Unii Europejskiej, • wspierane indywidualnych osób niepełnosprawnych. 	<p>2.1</p> <p>2.3</p>
Narodowe Centrum Kultury	<ul style="list-style-type: none"> • organizacje pozarządowe • samorządowe instytucje kultury • domy, ośrodki centra kultury 	<p>Ojczysty – dodaj do ulubionych Celem strategicznym programu jest kształtowanie twórczych, odpowiedzialnych i świadomych postaw wobec języka polskiego, budowanie kompetencji językowych oraz doskonalenie umiejętności posługiwania się językiem ojczystym poprzez realizację projektów popularyzujących wiedzę o języku.</p>	<p>2.2</p>

		<p>Dom Kultury+ Celem działań podejmowanych w ramach programu jest poszerzenie dostępu do kultury, stworzenie warunków sprzyjających rozwojowi współpracy, komunikacji, pobudzenie aktywności obywatelskiej w przestrzeni kultury, wykreowanie warunków sprzyjających nowoczesnej edukacji kulturalnej i artystycznej.</p>	2.2
<p>Rządowy Program Aktywności Społecznej Osób Starszych na lata 2014-2020</p>	<ul style="list-style-type: none"> • organizacje pozarządowe • spółdzielnie socjalne • stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego • spółki akcyjne i spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, kluby sportowe, które nie działają w celu osiągnięcia zysku oraz przeznaczają całość dochodu na realizację celów statutowych oraz nie przeznaczają zysku do podziału między swoich udziałowców, akcjonariuszy i pracowników. 	<p>Celem Programu jest poprawa jakości i poziomu życia osób starszych dla godnego starzenia się poprzez aktywność społeczną. Program ma przyczynić się do pełniejszego korzystania z potencjału społeczno-zawodowego osób starszych, aby mogły one pełnić różne role społeczne w życiu publicznym.</p> <p>Priorytet I. Edukacja osób starszych Priorytet II. Aktywność społeczna promująca integrację wewnątrz- i międzypokoleniową Priorytet III. Partycypacja społeczna osób starszych Priorytet IV. Usługi społeczne dla osób starszych (usługi zewnętrzne)</p>	<p>2.2 2.3</p>

IV. WDRAŻANIE STRATEGII

WDRAŻANIE STRATEGII

ZADANIE	ODPOWIEDZIALNI	TERMIN REALIZACJI
1. Zatwierdzenie Strategii Rozwoju Miasta Lęborka na sesji Rady Miejskiej.	Rada Miejska	Czerwiec 2015 r.
2. Przesłanie uchwalonej strategii do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego.	Burmistrz	Lipiec 2015 r.
3. Zamieszczenie Strategii na stronie www.lebork.pl	Burmistrz	Czerwiec 2015 r.
4. Realizacja zadań określonych poszczególnymi projektami zgodnie z zadaniami zaplanowanymi w Strategii..	Burmistrz Rada Miejska	2015-2020

V. MONITOROWANIE STRATEGII

M O N I T O R O W A N I E S T R A T E G I I

ZADANIE	ODPOWIEDZIALNI	TERMIN REALIZACJI
1. Przedłożenie Strategii Rozwoju Miasta Lęborka 2020 Komisji Strategii i Rozwoju Rady Miejskiej.	Rada Miejska	Czerwiec 2015 r.
2. Zbieranie informacji z realizacji Strategii od podmiotów zaangażowanych i odpowiedzialnych	Burmistrz	I kwartał każdego roku
3. Przedkładanie „Raportu z realizacji Strategii Rozwoju Miasta Lęborka”	Komisja Strategii i Rozwoju Rady Miejskiej	I kwartał każdego roku
4. Ocena realizacji strategii.	Rada Miejska	Raz na dwa lata

Spis tabel i rysunków

Spis tabel		
L. p.	Nazwa	Strona
1.	TABELA NR 1. Struktura gruntów miasta Lęborka	6
2.	TABELA NR 2. Przekrój statystyczny miasta Lęborka	7
3.	TABELA NR 3. Struktura działalności gospodarczej miasta Lęborka	7
4.	TABELA NR 4. Rodzaje dróg w mieście Lęborku	9
5.	TABELA NR 5. Przedszkola i placówki przedszkolne w mieście Lęborku	16
6.	TABELA NR 6. Szkoły podstawowe w mieście Lęborku	16
7.	TABELA NR 7. Gimnazja w mieście Lęborku	17
8.	TABELA NR 8. Szkoły ponadgimnazjalne w mieście Lęborku	17
9.	TABELA NR 9. Przedszkola niepubliczne w mieście Lęborku	18
10.	TABELA NR 10. Szkoły niepubliczne w mieście Lęborku	18
11.	TABELA NR 11. Instytucje pomocy społecznej o zasięgu lokalnym finansowane z budżetu gmin ze środków na pomoc społeczną w 2012 roku	21
12.	TABELA NR 12. Charakterystyka osób bezrobotnych z miasta Lęborka w latach 2012-2013	22
13.	TABELA NR 13. Dane nt. przestępczości w mieście Lęborku w latach 2012-2013	23

Spis rysunków		
Lp.	Nazwa	Strona
1.	Rys. 1. Mapa miasta Lębork	5